Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
JEAN RICHARD DE LA TOUR
föredraget den 14 juli 2022 [1]

Mål C-158/21

Ministerio Fiscal,
Abogacía del Estado,
Partido político VOX
mot
Lluís Puig Gordi,
Carles Puigdemont Casamajó,
Antoni Comín Oliveres,
Clara Ponsatí Obiols,
Meritxell Serret Aleu,
Marta Rovira Vergés,
Anna Gabriel Sabaté

(begäran om förhandsavgörande från Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien))

”Begäran om förhandsavgörande – Straffrättsligt samarbete – Europeisk arresteringsorder – Rambeslut 2002/584/RIF – Artikel 1.3 – Artikel 6.1 – Förfarande för överlämnande mellan medlemsstaterna – Villkor för verkställighet – Den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet att utfärda en europeisk arresteringsorder – Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Artikel 47 andra stycket – Den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag – Prövning i två steg – Skyldighet för den verkställande rättsliga myndigheten att i det första steget pröva om det föreligger en verklig risk för en kränkning av denna grundläggande rättighet på grund av systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten – Möjligheten att utfärda en ny europeisk arresteringsorder avseende samma person för verkställighet i samma medlemsstat”

I. Inledning

1. Förevarande begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av flera bestämmelser i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, [2] i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009. [3]

1 Originalspråk: franska.

2 EGT L 190, 2002, s. 1.

3 EUT L 81, 2009, s. 24, nedan kallat rambeslut 2002/584.

2. Den hänskjutande domstolen har ställt en rad frågor till EU-domstolen, vilka i huvudsak syftar till att fastställa huruvida en verkställande rättslig myndighet får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder på grund av att den utfärdande rättsliga myndigheten påstås sakna behörighet att utfärda en sådan order och att den domstol som ska pröva målet påstås sakna behörighet att döma den tilltalade, samt huruvida rambeslut 2002/584 utgör hinder mot att en ny europeisk arresteringsorder utfärdas sedan verkställighet av den första arresteringsordern vägrats.

3. Dessa frågor har uppkommit inom ramen för ett åtal mot de tidigare katalanska ledarna, efter folkomröstningen den 1 oktober 2017 om självbestämmande för den autonoma regionen Katalonien (Spanien). Några av de tilltalade lämnade Spanien i slutet av 2017 och är föremål för europeiska arresteringsorder. Den uteblivna verkställigheten av dessa arresteringsorder beror dels på att några av de tilltalade har invalts i Europaparlamentet, dels på tvistigheter i fråga om det aktuella straffrättsliga förfarandet. I det nu aktuella målet gäller dessa tvistigheter de bestämmelser som reglerar Tribunal Supremos (Högsta domstolen, Spanien) behörighet att döma de tilltalade, vilka bland annat grundar sig på den ort där brotten har begåtts samt på det inbördes sambandet mellan de brott som de tilltalade anklagas för.

4. Förevarande begäran om förhandsavgörande har närmare bestämt sin upprinnelse i de belgiska domstolarnas vägran att verkställa den europeiska arresteringsorder som utfärdats avseende Lluís Puig Gordi. Appellationsdomstolen, som fällde det slutliga avgörandet, grundade denna vägran på att det ansågs föreligga en risk för att rätten att dömas av en domstol som inrättats enligt lag skulle åsidosättas, av det skälet att behörigheten för Tribunal Supremo (Högsta domstolen) att döma Puig Gordi inte vilade på en uttrycklig rättslig grund. Appellationsdomstolen uppgav vidare att risken för en kränkning av oskuldspresumtionen också måste tas på största allvar. Trots att vägran direkt endast gäller Puig Gordi har den hänskjutande domstolen lagt fram sin begäran på sådant sätt att den vill få fastställt vilka beslut som bör fattas i fråga om samtliga tilltalade.

5. Den framlagda problemställningen påkallar som så ofta att domstolen måste finna den rätta balansen mellan effektiviteten i den ordning för överlämnande mellan medlemsstaterna som inrättats genom rambeslut 2002/584 och respekten för de grundläggande rättigheterna för de personer som är föremål för en europeisk arresteringsorder.

6. I sin dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru [4] fastställde domstolen vilken metod som ska tillämpas av den verkställande rättsliga myndigheten, när en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder gör gällande att förhållandena för frihetsberövanden i den utfärdande medlemsstaten medför att det föreligger en risk för omänsklig eller förnedrande behandling, vilket är förbjudet enligt artikel 4 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. [5] Denna metod består i huvudsak i att myndigheten utför sin kontroll i två steg, där det i ett första steg prövas huruvida det föreligger en verklig risk för att den aktuella grundläggande rättigheten kommer att kränkas på grund av systematiska eller allmänna brister, eller på grund av brister som rör vissa kategorier av personer eller vissa anläggningar för frihetsberövande i den utfärdande medlemsstaten och, i ett andra steg, huruvida det föreligger en konkret och personlig risk för den berörda personen att denna rättighet kommer att kränkas.

7. I dom av den 25 juli 2018, Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) [6] utvidgade domstolen denna metod med en prövning i två steg till att även omfatta fall där det föreligger en risk för att den grundläggande rätten till en rättvis rättegång, som garanteras genom

4 C-404/15 och C-659/15 PPU, nedan kallad domen i målet Aranyosi och Căldăraru, EU:C:2016:198.

5 Nedan kallad stadgan.

6 C-216/18 PPU, nedan kallad domen i målet Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet), EU:C:2018:586.

artikel 47 andra stycket i stadgan, kommer att kränkas. Domstolen har bekräftat denna rättspraxis i dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet),[7] och därefter i dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten).[8]

8. I de mål som har gett upphov till dessa domar hävdades det i det första steget att det förekom systematiska eller allmänna brister i fråga om domstolsväsendets oavhängighet i den utfärdande medlemsstaten.

9. Den huvudsakliga frågan i förevarande mål är huruvida den verkställande rättsliga myndigheten, för den händelse att det inte har åberopats att den utfärdande medlemsstatens domstolssystem är behäftat med sådana brister, ändå får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om den anser att det föreligger en risk i denna medlemsstat för att den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan, kan komma att kränkas.

10. Är då de två stegen inom den kontroll som ska genomföras av den verkställande rättsliga myndigheten kumulativa med avseende på denna grundläggande rättighet? Med andra ord, får denna myndighet, om det i det första steget inte kan påvisas att domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten är behäftat med några systematiska eller allmänna brister, ändå vägra att verkställa den aktuella europeiska arresteringsordern?

11. Domstolen framhåller kontinuerligt att principen om ömsesidigt erkännande, som enligt skäl 6 i rambeslut 2002/584 utgör en ”hörnsten” i det straffrättsliga samarbetet, kommer till uttryck i artikel 1.2 i rambeslutet, varigenom det instiftas en regel om att medlemsstaterna är skyldiga att verkställa varje europeisk arresteringsorder på grundval av denna princip och i enlighet med bestämmelserna i rambeslutet.[9]

12. Man måste enligt min mening se till att denna ”hörnsten”, som utgör fundamentet inom det straffrättsliga samarbetet, inte spricker och att den konstruktion som tålmodigt har byggts inte börjar vackla, eller till och med rasar samman i avsaknad av stabil grund, genom att i alltför vid utsträckning medge undantag från principen om ömsesidigt erkännande till förmån för iakttagandet av de grundläggande rättigheterna.

13. Uppfyllelsen av målen med rambeslut 2002/584 får inte heller äventyras, och inte heller det ömsesidiga förtroende mellan medlemsstaterna som utgör grunden för det system med en europeisk arresteringsorder som inrättats genom rambeslutet.

14. Detta är skälet till att jag förfäktar synsättet att domstolen fortsatt bör framhålla att en vägran att överlämna en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder med motiveringen att det påstås föreligga en risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan, bör utgöra ett genuint undantag. Om inga systematiska eller allmänna brister påvisas inom den utfärdande medlemsstatens domstolssystem får den verkställande rättsliga

7 C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, nedan kallad domen i målet Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), EU:C:2020:1033.

8 C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, nedan kallad domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), EU:C:2022:100.

9 Se bland annat domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 43 och där angiven rättspraxis).

myndigheten inte vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder enbart på grundval av ett påstående om att det föreligger en individuell risk för att denna grundläggande rättighet kan komma att kränkas.

II. Bakgrund till det nationella målet och tolkningsfrågorna

15. Sedan lagstiftning om självbestämmande för den autonoma regionen Katalonien (Spanien) antagits och en folkomröstning i denna fråga hållits, inledde Tribunal Supremo (Högsta domstolen) ett straffrättsligt förfarande mot ett flertal personer som anklagats för bland annat uppvigling och förskingring av offentliga medel.

16. Av begäran om förhandsavgörande framgår att Tribunal Supremo (Högsta domstolen) inom ramen för detta förfarande utfärdade en europeisk arresteringsorder avseende Carles Puigdemont Casamajó den 14 oktober 2019, och avseende Antoni Comín Oliveres, Lluís Puig Gordi och Clara Ponsatí Obiols den 4 november 2019. Clara Ponsatí Obiols greps i Förenade kungariket medan de tre övriga greps i Belgien och förfaranden för att verkställa dessa europeiska arresteringsorder inleddes följaktligen i denna medlemsstat. Ingen av de eftersökta personerna har samtyckt till ett överlämnande.

17. Med anledning av att Carles Puigdemont Casamajó och Antoni Comín Oliveres invalts som ledamöter av Europaparlamentet vilandeförklarades de belgiska förfaranden som inletts mot dem, med hänvisning till den parlamentariska immunitet som de åtnjuter i sin egenskap av ledamöter av Europaparlamentet.[10] Förfarandet för verkställighet av den europeiska arresteringsorder som utfärdats avseende Lluís Puig Gordi har dock löpt vidare. Det är således detta förfarande som står i centrum i förevarande mål.

18. Genom beslut av den 7 augusti 2020 vägrade den tjugosjunde brottmålsavdelningen vid nederländskspråkiga förstainstansdomstolen i Bryssel (Belgien)[11] att verkställa den europeiska arresteringsorder som utfärdats avseende Lluís Puig Gordi.

19. Den hänskjutande domstolen har uppgett att förstainstansdomstolen ansåg att enligt rambeslut 2002/584 hade den befogenhet att bedöma huruvida den utfärdande rättsliga myndigheten var behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder. Förstainstansdomstolen stödde sig härvid bland annat på EU-domstolens praxis att beteckna åklagarmyndigheten i flera medlemsstater som ”rättslig myndighet”,[12] på skäl 8 och 12 i rambeslut 2002/584, samt på rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad Europadomstolen).[13]

[10] Se beslut av domstolens vice ordförande av den 24 maj 2022, Puigdemont i Casamajó m.fl./parlamentet (C-629/21 P(R), EU:C:2022:413), där det fastställdes dels att beslutet av vice ordföranden för Europeiska unionens tribunal av den 30 juli 2021, Puigdemont i Casamajó m.fl./parlamentet (T-272/21 R, ej publicerat, EU:T:2021:497), skulle upphävas, dels förordnades om uppskov med verkställigheten av Europaparlamentets beslut P9_TA(2021)0059, P9_TA(2021)0060 och P9_TA(2021)0061 av den 9 mars 2021 om begäran om hävande av immuniteten för Carles Puigdemont i Casamajó och Antoni Comín i Oliveres samt Clara Ponsatí i Obiols.

[11] Nedan kallad förstainstansdomstolen.

[12] För ändamålet åberopades dom av den 12 december 2019, Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg (Åklagarmyndigheten i Lyon och i Tours) (de förenade målen C-566/19 PPU och C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077), dom av den 12 december 2019, Åklagarmyndigheten (Sverige) (C-625/19 PPU, EU:C:2019:1078), och dom av den 12 december 2019, Openbaar Ministerie (Åklagarmyndigheten i Bryssel) (C-627/19 PPU, EU:C:2019:1079).

[13] Förstainstansdomstolen åberopade härvid Europadomstolens dom av den 2 juni 2005, Claes m.fl. mot Belgien (CE:ECHR:2005:0602JUD004682599).

20. Förstainstansdomstolen prövade denna behörighetsfråga och fann att Tribunal Supremo (Högsta domstolen) saknade behörighet att döma Lluís Puig Gordi och således även saknade behörighet att utfärda en europeisk arresteringsorder gentemot honom. Förstainstansdomstolen grundade denna bedömning på yttranden från arbetsgruppen mot godtyckliga frihetsberövanden inom FN:s råd för mänskliga rättigheter,[14] avseende personer som deltagit i samma handlingar, samt på Europadomstolens rättspraxis[15] och ytterligare rättsliga bestämmelser i spansk och belgisk rätt.

21. Brottmålsavdelningen vid appellationsdomstolen i Bryssel ogillade den belgiska åklagarmyndighetens överklagande genom dom av den 7 januari 2021,[16] varvid det överklagade beslutet samt vägran att verkställa den europeiska arresteringsorder som utfärdats avseende Lluís Puig Gordi bekräftades. För att nå slutsatsen att den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet inte tycks grunda sig på en uttrycklig rättslig bestämmelse hänvisade appellationsdomstolen till en rapport från arbetsgruppen mot godtyckliga frihetsberövanden av den 27 maj 2019, Europadomstolens rättspraxis, samt en handling som Tribunal Supremo (Högsta domstolen) inkommit med den 11 mars 2021, angående dess behörighet.

22. I detta sammanhang har den hänskjutande domstolen påpekat att den måste avgöra huruvida de europeiska arresteringsorder som redan utfärdats ska upprätthållas eller återkallas, eller huruvida det ska utfärdas nya europeiska arresteringsorder avseende samtliga tilltalade i målet eller endast några av dem.

23. Vad gäller Lluís Puig Gordi har den hänskjutande domstolen närmare bestämt uppgett att genom förevarande begäran om förhandsavgörande får den tillfälle att bedöma om den kan upprepa begäran om överlämnande genom att vid behov utfärda en ny europeisk arresteringsorder avseende densamme, när den rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten har vägrat att överlämna vederbörande på grundval av skäl som eventuellt står i strid med rambeslut 2002/584.

24. Den hänskjutande domstolen hyser tvivel angående befogenheten för den rättsliga myndighet som har i uppgift att verkställa en europeisk arresteringsorder dels att bedöma huruvida den utfärdande rättsliga myndigheten är behörig att, med stöd av den utfärdande medlemsstatens nationella rätt, pröva anklagelserna mot de tilltalade, dels att vägra att verkställa denna order på grund av en påstådd kränkning av den tilltalades grundläggande rättigheter, bestående i bristande behörighet i detta avseende. Den hänskjutande domstolen anför härvid flera argument.

25. Vad inledningsvis gäller frågan huruvida den verkställande rättsliga myndigheten får kontrollera om den utfärdande rättsliga myndigheten faktiskt är behörig att pröva målet i sak, såsom ett grundläggande villkor för behörigheten att utfärda en europeisk arresteringsorder, anser den hänskjutande domstolen att en sådan befogenhet måste följa av en formell unionsrättslig bestämmelse eller av en tolkning av unionsrätten med samma innebörd.

26. Den hänskjutande domstolen har bland annat påpekat att en sådan möjlighet inte kan grunda sig på lydelsen i artiklarna 3, 4 och 4a i rambeslut 2002/584 om skäl till att verkställighet ska eller får vägras, och den kan inte heller härledas ur en vidare tolkning av rambeslutet eller av artikel 6.1

14 Nedan kallad arbetsgruppen mot godtyckliga frihetsberövanden.

15 Förstainstansdomstolen har sålunda åberopat Europadomstolens dom av den 22 juni 2000, Coëme m.fl. mot Belgien (CE:ECHR:2000:0622JUD003249296), samt dess dom av den 2 juni 2005, Claes m.fl. mot Belgien (CE:ECHR:2005:0602JUD004682599).

16 Nedan kallad appellationsdomstolen.

i detta, eftersom den huvudregel som fastställs i artikel 1.2 i rambeslutet är att en europeisk arresteringsorder ska verkställas, medan en eventuell vägran utgör ett undantag och bör såsom sådant tolkas restriktivt.

27. Om EU-domstolen skulle slå fast att den verkställande rättsliga myndigheten har befogenhet att kontrollera behörigheten hos den utfärdande rättsliga myndigheten söker den hänskjutande domstolen även klarhet i vilka faktorer som ska beaktas vid denna kontroll.

28. Den hänskjutande domstolen anser att behörigheten hos den rättsliga myndighet som utfärdar en europeisk arresteringsorder endast får fastställas i enlighet med nationell rätt i den utfärdande medlemsstaten. Att låta den verkställande rättsliga myndigheten tolka den utfärdande statens nationella lagstiftning skulle ge upphov till en inkonsekvent och ohållbar situation, eftersom den verkställande rättsliga myndigheten i sådant fall skulle behöva tolka och tillämpa en lagstiftning som är främmande och som den inte ens förväntas ha kännedom om.

29. I förevarande fall anser den hänskjutande domstolen att de båda belgiska domstolarna har tolkat spansk rätt på ett felaktigt sätt. De belgiska domstolarna har även bortsett från de många beslut där den hänskjutande domstolen har fällt avgöranden i fråga om sin behörighet, samt den omständigheten att det genomförts ett kontradiktoriskt förfarande vid Tribunal Constitucional (författningsdomstolen, Spanien), som bekräftat den hänskjutande domstolens behörighet bland annat i en dom av den 17 februari 2021.[17] De belgiska domstolarna har således varken beaktat den tolkning som gjorts av de spanska domstolarna eller det förhållandet att parterna har haft tillgång till rättsmedel i första och andra instans mot de europeiska arresteringsorder som utfärdats.

30. Vad därefter gäller räckvidden av den möjlighet att begära kompletterande uppgifter som föreskrivs i artikel 15.2 i rambeslut 2002/584 anser den hänskjutande domstolen att den verkställande rättsliga myndigheten inte i tillräcklig utsträckning har utnyttjat denna. Nämnda myndighet borde nämligen ha begärt kompletterande uppgifter av den utfärdande rättsliga myndigheten så att den kunde tillhandahålla uppgifter om sin nationella lagstiftning, i synnerhet om de många avgöranden som meddelats angående den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet att i sak pröva ett mål.

31. Den hänskjutande domstolen har vidare påpekat att appellationsdomstolen har grundat sin vägran att verkställa den aktuella europeiska arresteringsordern på artikel 4.5.5 i lagen om en europeisk arresteringsorder[18] av den 19 december 2003, där det föreskrivs att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras om det föreligger allvarliga skäl att anta att sådan verkställighet skulle åsidosätta den berörda personens grundläggande rättigheter. Detta skäl för att vägra verkställighet föreskrivs dock inte uttryckligen i rambeslut 2002/584.

32. Den hänskjutande domstolen anser dessutom att det följer av domstolens praxis att en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder grundad på artikel 1.3 i rambeslutet endast får förekomma under exceptionella förhållanden, vilka hittills – vad gäller den grundläggande rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 47 andra stycket i stadgan – har kännetecknats av systematiska eller allmänna brister i fråga om domstolsväsendets oavhängighet i den utfärdande medlemsstaten.

17 Se dom meddelad av Tribunal Constitutional (Författningsdomstolen) den 17 februari 2021 (nr 34/2021, BOE nr 69 av den 22 mars 2021, s. 32889). Den hänskjutande domstolen har angett att denna dom meddelades i ett mål om överklagande från en av de dömda personerna, som hävdade att vederbörande befann sig i samma situation som Lluís Puig Gordi.

18 *Moniteur belge* av den 19 december 2003, s. 60075.

33. Genom att lägga bland annat rapporten från arbetsgruppen mot godtyckliga frihetsberövanden av den 27 maj 2019 till grund för sin bedömning har appellationsdomstolen vidare inte uppfyllt kravet på att den verkställande rättsliga myndigheten ska inneha objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligt uppdaterade uppgifter för att kunna fastställa att det föreligger en allvarlig, verklig, specifik och individuell kränkning av den eftersökta personens grundläggande rättigheter.

34. Mot denna bakgrund har Tribunal Supremo (Högsta domstolen) beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

”1) Är det enligt [rambeslut 2002/584] tillåtet för den verkställande rättsliga myndigheten att vägra att överlämna en eftersökt person i enlighet med en europeisk arresteringsorder med stöd av de grunder att vägra verkställighet som föreskrivs i den myndighetens nationella rätt, men som inte anses vara sådana grunder enligt rambeslutet?

2) För det fall att föregående fråga ska besvaras jakande, för att säkerställa den europeiska arresteringsorderns giltighet och för att på ett ändamålsenligt sätt kunna utnyttja den möjlighet som föreskrivs i artikel 15.3 i [rambeslut 2002/584]:

   Ska den utfärdande rättsliga myndigheten utreda och analysera de olika medlemsstaternas nationella lagstiftningar för att beakta eventuella skäl för att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som inte anges i [rambeslut 2002/584]?

3) Mot bakgrund av svaren på de föregående frågorna, och med beaktande av att behörigheten för den utfärdande rättsliga myndigheten att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt artikel 6.1 i [rambeslut 2002/584] ska fastställas enligt den utfärdande statens lagstiftning:

   Ska artikel 6.1 i [rambeslut 2002/584] tolkas så, att den verkställande rättsliga myndigheten kan ifrågasätta den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet att döma i det aktuella brottmålet och vägra att överlämna den eftersökta personen då den anser att den utfärdande rättsliga myndigheten inte är behörig att utfärda den europeiska arresteringsordern?

4) Angående den eftersökta personens grundläggande rättigheter och den eventuella möjligheten för den verkställande rättsliga myndigheten att kontrollera huruvida dessa har iakttagits i den utfärdande staten:

   a) Är det enligt [rambeslut 2002/584] tillåtet för den verkställande rättsliga myndigheten att vägra att överlämna den eftersökta personen med motiveringen att vederbörande anser det föreligger en risk för att dennes grundläggande rättigheter kommer att åsidosättas i den utfärdande medlemsstaten, mot bakgrund av en rapport från en arbetsgrupp vilken den eftersökta personen själv inkommit med till den nationella verkställande myndigheten?

   b) Utgör en sådan rapport, med avseende på föregående fråga, en objektiv, trovärdig, precis och vederbörligen aktualiserad uppgift som, mot bakgrund av EU-domstolens rättspraxis, kan motivera att överlämnande av den eftersökta personen vägras på grund av en allvarlig risk för att vederbörandes grundläggande rättigheter åsidosätts?

c) För det fall att föregående fråga ska besvaras jakande, vilka omständigheter måste enligt unionsrätten vara för handen för att en medlemsstat ska kunna slå fast att det föreligger en sådan risk för åsidosättande av grundläggande rättigheter i den utfärdande medlemsstaten som den eftersökta personen har åberopat, och som kan motivera att den europeiska arresteringsordern inte verkställs?

5) Påverkas svaren på de föregående frågorna av den omständigheten att den person som begärs överlämnad har kunnat göra sina grundläggande rättigheter gällande vid den utfärdande medlemsstatens domstolar, och där har kunnat bestrida den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet samt den arresteringsorder som utfärdats, även i två instanser?

6) Påverkas svaren på de föregående frågorna av den omständigheten att den verkställande rättsliga myndigheten vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder av skäl som inte uttryckligen anges i [rambeslut 2002/584], särskilt på grund av att den utfärdande rättsliga myndigheten anses sakna behörighet och att det föreligger en allvarlig risk för att grundläggande rättigheter åsidosätts i den utfärdande staten, utan att första begära att den utfärdande rättsliga myndigheten ska lämna sådana kompletterande uppgifter som kan påverka detta beslut?

7) För det fall att det framgår av svaren på föregående frågor att under sådana omständigheter som de nu aktuella utgör [rambeslut 2002/584] hinder mot att ett överlämnande av en eftersökt person vägras på grundval av ovannämnda skäl:

Utgör [rambeslutet] även hinder mot att Tribunal Supremo (Högsta domstolen) utfärdar en ny europeisk arresteringsorder avseende samma person och till samma medlemsstat?”

35. Lluís Puig Gordi, Carles Puigdemont Casamajó, Antoni Comín Oliveres, Clara Ponsatí Obiols, Marta Rovira Vergés, Anna Gabriel Sabaté, Ministerio Fiscal (Åklagarmyndigheten, Spanien), den spanska, belgiska, polska och rumänska regeringen, samt Europeiska kommissionen har inkommit med skriftliga yttranden. Förhandling hölls den 5 april 2022.

III. Bedömning

36. Genom sina frågor vill den hänskjutande domstolen allmänt sett få svar på vilka villkor som ska vara uppfyllda för att den verkställande rättsliga myndigheten ska kunna vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder, med motiveringen att det anses föreligga en risk för den eftersökta personens grundläggande rätt till en rättvis rättegång vid en domstol som har upprättats enligt lag – såsom denna stadfästs i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,[19] vilken motsvarar artikel 47 andra stycket i stadgan – kommer att kränkas om vederbörande överlämnas till den utfärdande rättsliga myndigheten.

37. Dessa frågor har huvudsakligen uppkommit mot bakgrund av den motivering som den verkställande rättsliga myndigheten har lagt till grund för sin vägran att verkställa den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot Lluís Puig Gordi.

[19] Undertecknad i Rom den 4 november 1950, nedan kallad Europakonventionen.

A. Upptagande till prövning av tolkningsfrågorna

38. Jag kommer i all korthet att ta ställning till huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till prövning genom att erinra om att det framgår av domstolens fasta praxis att tolkningsfrågor som rör tolkningen av unionsrätten presumeras vara relevanta. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen eller bedömningen av giltigheten av en unionsbestämmelse inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den. [20]

39. I sin dom av den 25 juli 2018, AY (Europeisk arresteringsorder – Vittne) [21] fann EU-domstolen att en prövning i sak kunde ske avseende frågor som en utfärdande rättslig myndighet ställt för att få omfattningen av behörigheten för en verkställande rättslig myndighet fastställd sedan europeiska arresteringsorder utfärdats men inte verkställts. [22]

40. För att komma till denna slutsats beaktade EU-domstolen för det första att den hänskjutande domstolen hade förklarat att den hade vänt sig till EU-domstolen för att med ledning av svaren på de frågor som ställts kunna fatta ett beslut om att återkalla en europeisk arresteringsorder. Det kunde därför inte hävdas att de ställda frågorna inte hade något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i målet vid den hänskjutande domstolen, eller att problemet var hypotetiskt. [23]

41. För det andra slog EU-domstolen fast att upptagandet till prövning av begäran om förhandsavgörande inte kunde bestridas på grund av den omständigheten att tolkningsfrågorna hänförde sig till den verkställande rättsliga myndighetens skyldigheter, trots att den hänskjutande domstolen var den rättsliga myndighet som utfärdat den europeiska arresteringsordern. Utfärdande av en europeisk arresteringsorder innebär nämligen att den eftersökte kan gripas och kränker därför dennes individuella frihet. EU-domstolen fann emellertid att när det gäller förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder så omfattas säkerställandet av de grundläggande rättigheterna i första hand av den utfärdande medlemsstatens ansvar. [24]

42. Med stöd av denna argumentation har domstolen, i domen Spetsializirana prokuratura (Rättighetsinformation), även slagit fast att för att säkerställa dessa rättigheter – vilket kan föranleda en rättslig myndighet att fatta ett beslut om att utfärda en europeisk arresteringsorder – är det av vikt att den aktuella myndigheten har möjlighet att begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen. [25]

43. Det råder enligt min mening inget tvivel om att denna rättspraxis är tillämplig på förevarande mål. Eftersom systemet med en europeisk arresteringsorder konkret manifesteras av ett förhållande mellan två rättsliga myndigheter måste nämligen den ena eller den andra av dessa myndigheter kunna vända sig till EU-domstolen för att få förtydliganden, så att de kan förhindra eller finna en lösning på eventuella missförhållanden inom systemet. Som kommissionen med

20 Se bland annat dom av den 28 januari 2021, Spetsializirana prokuratura (Rättighetsinformation) (C-649/19, nedan kallad domen i målet Spetsializirana prokuratura (Rättighetsinformation), EU:C:2021:75 punkt 36 och där angiven rättspraxis).

21 C-268/17, nedan kallad domen i målet AY (Europeisk arresteringsorder – Vittne), EU:C:2018:602.

22 Se domen i målet AY (Europeisk arresteringsorder – Vittne) (punkt 31).

23 Se domen i målet AY (Europeisk arresteringsorder – Vittne) (punkt 27).

24 Se bland annat domen i målet AY (Europeisk arresteringsorder – Vittne) (punkt 28 och där angiven rättspraxis).

25 Punkt 39 i nyssnämnda dom och där angiven rättspraxis.

rätta förklarat i sitt yttrande bör man undvika att skapa en asymmetri i fråga om möjligheten för domstolarna i den utfärdande medlemsstaten eller i den verkställande medlemsstaten att vända sig till EU-domstolen med en begäran om förhandsavgörande. Problemet är inte hypotetiskt eftersom det måste få en lösning för att den utfärdande rättsliga myndigheten ska kunna besluta att återkalla eller utfärda en europeisk arresteringsorder inom ramen för ett pågående straffrättsligt förfarande. [26] Enligt min åsikt kräver tillämpningen av denna rättspraxis inte heller att de frågor som den hänskjutande domstolen ställt i förevarande fall sammanfaller till fullo med de skäl som appellationsdomstolen har anfört i sitt beslut att vägra att verkställa den aktuella europeiska arresteringsordern.

44. Nedan kommer jag att pröva de tolkningsfrågor som ställts av den hänskjutande domstolen i tre steg.

45. I ett första steg kommer jag att behandla den första tolkningsfrågan och därvid precisera om och, i förekommande fall, på vilka villkor en medlemsstat får föreskriva ett skäl till att verkställighet ska eller får vägras vilket inte uttryckligen anges i rambeslut 2002/584.

46. I ett andra steg kommer jag att gemensamt behandla den tredje till och med den sjätte tolkningsfrågan, vilka i sak syftar till att precisera på vilka villkor en verkställande rättslig myndighet får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder genom att hänvisa till ett skäl avseende att den utfärdande rättsliga myndigheten varken är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder eller att döma den eftersökta personen.

47. I ett tredje steg kommer jag att besvara den sjunde tolkningsfrågan, angående huruvida en utfärdande rättslig myndighet blir begränsad i fråga om dess möjlighet att utfärda en ny europeisk arresteringsorder, sedan verkställighet av en första arresteringsorder som denna myndighet utfärdat har vägrats.

B. Den första tolkningsfrågan

48. Genom sin första tolkningsfråga söker den hänskjutande domstolen klarhet i huruvida rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att en verkställande rättslig myndighet får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder med hänvisning till ett skäl att verkställighet ska eller får vägras som föreskrivs i dess nationella lagstiftning, men inte i rambeslutet.

49. Domstolen har redan slagit fast att principen om ömsesidigt erkännande, som bland annat enligt skäl 6 i rambeslutet utgör en ”hörnsten” i det straffrättsliga samarbetet, kommer till uttryck i artikel 1.2 i rambeslutet, varigenom det instiftas en regel om att medlemsstaterna är skyldiga att verkställa varje europeisk arresteringsorder på grundval av nämnda princip och i enlighet med bestämmelserna i rambeslutet. Det innebär att de verkställande rättsliga myndigheterna i princip endast har möjlighet att vägra att verkställa en sådan order om de kan åberopa något av de skäl för att vägra verkställighet som på ett uttömmande sätt räknas upp i rambeslut 2002/584, och att de enda villkor som får uppställas för verkställighet av en europeisk arresteringsorder är de villkor som på ett uttömmande sätt anges i artikel 5 i rambeslutet. Det betyder att möjligheten att vägra verkställighet har utformats som ett undantag som ska tolkas strikt, medan verkställighet av en europeisk arresteringsorder utgör huvudregeln. [27]

[26] Se domen i målet Spetsializirana prokuratura (Rättighetsinformation) (punkt 38).

[27] Se bland annat domen i målet Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) (punkt 41 och där angiven rättspraxis).

50. I rambeslutet anges således uttryckligen de skäl som medför att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras (artikel 3) och de skäl som medför att sådan verkställighet får vägras (artiklarna 4 och 4a), samt de garantier som ska lämnas av den utfärdande medlemsstaten i särskilda fall (artikel 5). [28]

51. Domstolen har emellertid utvidgat antalet fall där det kan finnas anledning att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder till att även omfatta andra skäl till att verkställighet ska eller får vägras som uttryckligen anges i artiklarna 3, 4 och 4a i rambeslutet.

52. Domstolen har sålunda för det första slagit fast en europeisk arresteringsorder som inte uppfyller de formkrav som anges i artikel 8.1 i rambeslutet inte ska verkställas. [29] Den har därpå funnit att artikel 1.3 i rambeslut 2002/584 kan motivera att ett förfarande för verkställighet avslutas för att i vissa undantagsfall undvika en kränkning av grundläggande rättigheter. [30] Slutligen har domstolen slagit fast att principen om ömsesidigt erkännande endast är giltig för europeiska arresteringsorder i den mening som avses i artikel 1.1 i rambeslutet, vilket innebär att europeiska arresteringsorder som inte har utfärdats av en ”rättslig myndighet” i den mening som avses i artikel 6.1 i rambeslutet inte ska verkställas, [31] och heller inte rambeslut som har utfärdats till följd av ett förfarande som inte uppfyller kravet på ett effektivt domstolsskydd. [32]

53. I samtliga fall där det kan finnas skäl för en verkställande rättslig myndighet att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder har domstolen grundat sitt resonemang på bestämmelser i rambeslut 2002/584, i förekommande fall jämförda med artiklarna 4 och 47 i stadgan.

54. Skäl till att verkställighet får eller ska vägras som föreskrivs i en medlemsstats nationella lagstiftning och som inte grundar sig på en bestämmelse i rambeslutet, så som detta har tolkats av domstolen, är däremot inte tillåtna.

55. Det följer härav, enligt min åsikt, att rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att det utgör hinder mot att en verkställande rättslig myndighet vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder på grundval av ett skäl till att verkställighet ska eller får vägras som föreskrivs i dess nationella rätt, men som inte anges i rambeslutet.

56. För att ge den hänskjutande domstolen ett fullständigt svar tycks det mig dock nödvändigt att precisera att det skäl till att verkställighet ska eller får vägras som debatteras i förevarande fall, och som de belgiska domstolarna har lagt till grund för sin vägran att verkställa den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot Lluís Puig Gordi, framgår av artikel 4.5.5 i lagen om en europeisk arresteringsorder, där det föreskrivs att ”[v]erkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras … om det finns allvarliga skäl att anta att den berörda personens grundläggande rättigheter enligt artikel 6 [FEU] skulle åsidosättas om den europeiska arresteringsordern verkställs”.

28 Se bland annat domen i målet Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) (punkt 42 och där angiven rättspraxis).

29 Se dom av den 1 juni 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, punkterna 63 och 64).

30 Se bland annat domen i målet Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) (punkterna 44 och 45 och där angiven rättspraxis).

31 Se domen i målet Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet) (punkt 38 och där angiven rättspraxis).

32 Se bland annat dom i mål av den 24 november 2020, Openbaar Ministerie (Urkundsförfalskning) (C-510/19, EU:C:2020:953, punkt 46 och där angiven rättspraxis), och dom av den 10 mars 2021, PI (C-648/20 PPU, EU:C:2021:187, punkt 38 och där angiven rättspraxis).

57. Det är inte ovanligt att medlemsstaternas nationella lagstiftning innehåller bestämmelser av detta slag [33] och de avspeglar den vikt som unionslagstiftaren har lagt vid utformningen av ett system som iakttar de grundläggande rättigheterna för den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder.

58. Jag erinrar härvid om att det i artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, anges att rambeslutet ”[inte] påverkar … skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen”. Skälen 10, 12 och 13 i rambeslutet är också relevanta härvidlag. [34]

59. Som jag påpekat ovan har domstolen fastställt att principerna om ömsesidigt erkännande och ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna kan begränsas ”under exceptionella omständigheter”, [35] genom ett resonemang grundat på bland annat artikel 1.3 i rambeslut 2002/584. [36]

60. I den fortsatta framställningen kommer jag att framhålla att de villkor som en verkställande rättslig myndighet måste iaktta för att kunna vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder, om den har allvarliga skäl att anta att verkställigheten av denna skulle åsidosätta den berörda personens grundläggande rättigheter, ska tolkas restriktivt, så att en vägrad verkställighet bibehåller sin karaktär av ett undantag.

61. Med beaktande av de överväganden jag redogjort för ovan tycks det mig inte i sig vara klandervärt att en medlemsstat i sin nationella lagstiftning föreskriver en möjlighet för en verkställande rättslig myndighet att av sådana skäl vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder, eftersom EU-domstolen själv har grundat sig på artikel 1.3 i rambeslut 2002/584 för att godta begränsningar av principerna om ömsesidigt erkännande och ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna. Jag vill dock genast nyansera detta uttalande genom att påpeka att en nationell bestämmelse, såsom artikel 4.5.5 i lagen om en europeisk arresteringsorder, liksom varje nationell bestämmelse som syftar till att genomföra unionsrätten,

33 Som kommissionen förklarar i sin rapport av den 2 juli 2020 till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (COM(2020) 270 final, s. 9), ”[har d]e allra flesta medlemsstater … uttryckligen införlivat skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna. Vissa har gjort det i allmänna ordalag medan andra specifikt hänvisar till de rättigheter som anges i skälen 12 och 13. I vissa nationella införlivandeakter hänvisas det till exempel allmänt till fördrag om mänskliga rättigheter och grundläggande friheter … och/eller till artikel 6 i EU-fördraget. Några medlemsstater har införlivat artikel 1.3 i rambeslutet genom att enbart hänvisa till [Europakonventionen] och inte till [stadgan]”.

34 Enligt skäl 10 i rambeslutet ”[vilar s]ystemet med en europeisk arresteringsorder … på en hög grad av förtroende mellan medlemsstaterna. Tillämpningen av systemet får avbrytas endast om en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter de principer som fastställs i artikel 6.1 i Fördraget om Europeiska unionen, vilket fastslagits av rådet med tillämpning av artikel 7.1 i fördraget, och med de följder som avses i punkt 2 i samma artikel.” I dess skäl 12 förklaras dessutom att rambeslutet ”respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 [FEU] och återspeglas i … stadga[n] …, särskilt kapitel VI i denna. Inget i [rambeslut 2002/584] får tolkas som ett förbud att vägra överlämna en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, om det finns objektiva skäl för att tro att den europeiska arresteringsordern har utfärdats för att lagföra eller straffa en person på grund av dennes kön, ras, religion, etniska ursprung, nationalitet, språk, politiska uppfattning eller sexuella läggning, eller att denna persons ställning kan skadas av något av dessa skäl.” Dessutom avspeglas artiklarna 4 och 19.2 i stadgan av skäl 13 i rambeslutet, där det anges att ”[i]ngen får avvisas, utvisas eller utlämnas till en stat där de löper allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning”.

35 Se bland annat domen i de förenade målen Aranyosi och Căldăraru (punkt 82 och där angiven rättspraxis) samt Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) (punkt 43).

36 Se bland annat domen i de förenade målen Aranyosi och Căldăraru (punkt 83) samt Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) (punkt 45). Se även förslag till avgörande av generaladvokaten Campos Sánchez-Bordona i målet Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet) (C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:925), där denne förklarar att ”EU-domstolen har godtagit att utöver de fall som uttryckligen anges i rambeslutet (artiklarna 3–5) kan verkställighet av en europeisk arresteringsorder också vägras 'under exceptionella omständigheter' där – på grund av sakens allvar – principerna om ömsesidigt erkännande och ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna, på vilka det straffrättsliga samarbetet vilar, begränsas” (punkt 39).

självfallet ska tolkas i överensstämmelse med denna rättsordning. En verkställande rättslig myndighet får således inte stödja sig på en sådan nationell bestämmelse för att på ett tvingande sätt och per automatik vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder i händelse av en påstådd kränkning av den berörda personens grundläggande rättigheter,[37] genom att bortse från den rättspraxis som strikt begränsar under vilka omständigheter den verkställande rättsliga myndigheten, undantagsvis, får framställa en sådan vägran till den utfärdande rättsliga myndigheten.

62. Jag föreslår därför att den första tolkningsfrågan ska besvaras enligt följande. Rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att det utgör hinder mot att en verkställande rättslig myndighet vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder med hänvisning till ett skäl att verkställighet ska eller får vägras som föreskrivs i dess nationella lagstiftning, men inte i rambeslutet. Rambeslutet utgör däremot inte hinder mot en nationell bestämmelse som genomför artikel 1.3 i rambeslutet genom att föreskriva att en verkställande rättslig myndighet får vägra att efterkomma en europeisk arresteringsorder om den har allvarliga skäl att anta att den berörda personens grundläggande rättigheter skulle åsidosättas om arresteringsordern verkställs, förutsatt att denna bestämmelse tillämpas i överensstämmelse med EU-domstolens praxis, där det uppställs strikta villkor för en sådan vägran.

63. Med hänsyn till det föreslagna svaret på den första tolkningsfrågan saknas skäl att besvara den andra tolkningsfrågan.

C. Den tredje till och med den sjätte tolkningsfrågan

64. Som ovan angetts kommer jag att behandla den tredje till och med den sjätte tolkningsfrågan gemensamt, eftersom de alla syftar till att fastställa under vilka omständigheter en verkställande rättslig myndighet får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder med hänvisning till ett skäl avseende att den utfärdande rättsliga myndigheten varken är behörig att utfärda den europeiska arresteringsordern eller att döma den eftersökta personen.

65. Den hänskjutande domstolen söker härvid klarhet i flera aspekter. Först gäller det frågan huruvida ett sådant skäl till att verkställighet ska eller får vägras kan följa av artikel 6.1 i rambeslut 2002/584. Därefter, och det är själva kärnan i det problem som hänskjutits till domstolen, ska det avgöras på vilka villkor en verkställande rättslig myndighet, med stöd av artikel 1.3 i rambeslutet, får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder då det påstås föreligga en risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång, som skyddas genom artikel 47 andra stycket i stadgan. Slutligen uppkommer frågan huruvida svaret på nyssnämnda fråga påverkas dels av den omständigheten att den eftersökta personen vid domstolarna i den utfärdande medlemsstaten har åberopat skyddet av sina grundläggande rättigheter och bestridit dessa domstolars behörighet, dels av att det eventuellt föreligger en skyldighet för den verkställande rättsliga myndighet som har för avsikt att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder att begära att den utfärdande rättsliga myndigheten ska lämna kompletterande uppgifter i enlighet med artikel 15.2 i rambeslutet.

[37] Det bör härvid framhållas att det endast är när Europeiska rådet har fattat ett beslut, efter vilket rådet har avbrutit tillämpningen av rambeslut 2002/584 i förhållande till den berörda medlemsstaten, som den verkställande rättsliga myndigheten, i enlighet med artikel 7.2 och 7.3 i EU-fördraget, blir skyldig att per automatik vägra att verkställa varje europeisk arresteringsorder som utfärdas av den medlemsstaten. Se härför bland annat domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 65 och där angiven rättspraxis).

1. Kan artikel 6.1 i rambeslut 2002/584 utgöra stöd för ett skäl att verkställighet ska eller får vägras, grundat på att den utfärdande rättsliga myndigheten inte är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder?

66. Jag noterar att rambeslut 2002/584, särskilt i artiklarna 3, 4 och 4a, inte innehåller någon bestämmelse där det uttryckligen anges ett skäl för att verkställighet ska eller får vägras grundat på att den utfärdande rättsliga myndigheten inte skulle vara behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder. Ett sådant skäl till att verkställighet ska eller får vägras tycks mig heller inte kunna utläsas av artikel 6.1 i rambeslutet.

67. Domstolen har tidigare slagit fast att principen om ömsesidigt erkännande förutsätter att endast europeiska arresteringsorder i den mening som avses i artikel 1.1 i rambeslut 2002/584 ska verkställas i enlighet med bestämmelserna i detta, vilket kräver att en sådan order, som enligt denna bestämmelse betecknas som ett ”rättsligt avgörande”, utfärdas av en ”rättslig myndighet” i den mening som avses i artikel 6.1 i rambeslutet. [38]

68. Jag vill framhålla att i enlighet med denna bestämmelse ”[är] den utfärdande rättsliga myndigheten … den rättsliga myndighet i den utfärdande medlemsstaten som är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning”.

69. Vidare föreskrivs i artikel 6.3 i rambeslutet att ”[v]arje medlemsstat skall underrätta rådets generalsekretariat om den, enligt sin nationella lagstiftning, behöriga rättsliga myndigheten”. I enlighet med denna bestämmelse har Konungariket Spanien underrättat rådet om att enligt artikel 35 i Ley 23/2014 de reconocimiento mutuo de resoluciones penales en la Unión Europea (lag 23/2014 om ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden på straffrättens område i Europeiska unionen), [39] av den 20 november 2014, utgörs de rättsliga myndigheter som är behöriga att utfärda en europeisk arresteringsorder av den domare eller den domstol som har att pröva det mål i vilket det finns anledning att utfärda en sådan arresteringsorder. [40] Det föreligger sålunda ett samband mellan behörigheten för en rättslig myndighet att pröva ett mål och behörigheten för denna myndighet att utfärda en europeisk arresteringsorder inom ramen för ett straffrättsligt förfarande.

70. Som domstolen har slagit fast i bland annat dom av den 27 maj 2019, OG och PI (Åklagarmyndigheten i Lübeck och Zwickau) [41] avses med begreppet ”rättslig myndighet” i artikel 6.1 i rambeslut 2002/584 inte endast domstolarna i en medlemsstat utan det kan även omfatta de myndigheter som deltar i rättskipningen i medlemsstatens straffrättsliga förfaranden i en vidare bemärkelse, till skillnad från bland annat ministerier eller polismyndigheten vilka är hänförliga till den verkställande makten. [42]

38 Se bland annat domen i målet Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet (punkt 38 och där angiven rättspraxis).

39 BOE nr 282 av den 21 november 2014, s. 95437.

40 Se Europeiska unionens råd, uttalanden från Konungariket Spanien med anledning av antagandet den 20 november 2014 av lag 23/2014 om ömsesidigt erkännande av straffrättsliga avgöranden i Europeiska unionen av den 23 april 2015 (dokument nr 8138/15, s. 2, tillgängligt på följande webbplats: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8138–2015-INIT/sv/pdf).

41 De förenade målen C-508/18 och C-82/19 PPU, nedan kallade domen i målen OG och PI (Åklagarmyndigheten i Lübeck och Zwickau), EU:C:2019:456).

42 Punkt 50 i den domen och där angiven rättspraxis.

71. Enligt domstolen förutsätter dessutom begreppet ”rättslig myndighet” i den mening som avses i artikel 6.1 i rambeslut 2002/584 att myndigheten i fråga utövar sin befogenhet att utfärda en europeisk arresteringsorder på ett oavhängigt sätt. [43]

72. Om de kriterier som sålunda gör det möjligt att definiera begreppet rättslig myndighet i den mening som avses i artikel 6.1 i rambeslut 2002/584 inte är uppfyllda kan den verkställande rättsliga myndigheten vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder. Om dessa kriterier däremot är uppfyllda anser jag att bestämmelsens lydelse, eftersom den hänvisar till den rättsliga myndighet ”som är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning”, inte kan tolkas så, att den ger den verkställande rättsliga myndigheten befogenhet att kontrollera den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet att utfärda den aktuella europeiska arresteringsordern och vägra att verkställa denna order om den anser att sistnämnda myndighet saknar behörighet i detta avseende.

73. Synsättet att artikel 6.1 i rambeslutet ger den verkställande rättsliga myndigheten befogenhet att kontrollera den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet står nämligen i strid med principen om processuell autonomi, vilken innebär att medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning får fastställa vilken rättslig myndighet som är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder. [44] Med tanke på rollfördelningen mellan den verkställande och den utfärdande rättsliga myndigheten ankommer det således inte på den förstnämnda av dessa myndigheter att undersöka om den sistnämnda är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder i enlighet med den utfärdande medlemsstatens bestämmelser om domstolarnas sammansättning och förfaranderegler. När en europeisk arresteringsorder härrör från en ”rättslig myndighet” i den mening som avses i artikel 6.1 i rambeslutet ska den verkställande rättsliga myndigheten presumera att den utfärdande rättsliga myndigheten uppfyller de nationella bestämmelserna i fråga om sin behörighet.

74. Det kan sammanfattningsvis konstateras att trots att innebörden och räckvidden av begreppet ”rättslig myndighet” i den mening som avses i artikel 6.1 i rambeslut 2002/584 inte får tolkas av varje enskild medlemsstat efter eget skön, [45] och trots att begreppet ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen, [46] omfattas bestämmelserna om behörigheten för en sådan myndighet att utfärda en europeisk arresteringsorder av den utfärdande medlemsstatens processuella autonomi, vilken den verkställande rättsliga myndigheten inte får ingripa i med stöd av denna bestämmelse. Varje annan tolkning skulle kränka principen om ömsesidigt erkännande.

75. Vad som här har redovisats påverkar självfallet inte den domstolskontroll som kan företas i den utfärdande medlemsstaten, antingen ex officio eller på initiativ av den person som begärts överlämnad, för att undersöka huruvida de nationella bestämmelser som reglerar den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet har iakttagits.

43 Se bland annat domen i målet Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet (punkt 38 och där angiven rättspraxis). Likaså har domstolen förklarat att begreppet ”verkställande rättslig myndighet” i den mening som avses i artikel 6.2 i rambeslut 2002/584, i likhet med begreppet ”utfärdande rättslig myndighet” i den mening som avses i artikel 6.1 i rambeslutet, avser antingen en domare eller en domstol eller en rättslig myndighet, såsom åklagarmyndigheten i en medlemsstat, som deltar i rättskipningen i denna medlemsstat och som åtnjuter det oberoende i förhållande till den verkställande makten som krävs. Se bland annat dom av den 28 april 2022 C och CD (Rättsliga hinder för verkställighet av ett beslut om överlämnande) (C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, punkt 61 och där angiven rättspraxis).

44 Se bland annat domen i målet OG och PI (Åklagarmyndigheten i Lübeck och Zwickau) (punkt 48 och där angiven rättspraxis).

45 Se bland annat domen i målet OG och PI (Åklagarmyndigheten i Lübeck och Zwickau) (punkt 48 och där angiven rättspraxis).

46 Se bland annat punkt 49 i nyssnämnda dom och där angiven rättspraxis.

76. Härav följer, enligt min åsikt, att artikel 6.1 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att den inte ger en verkställande rättslig myndighet rätt att kontrollera huruvida en utfärdande rättslig myndighet är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt den utfärdande medlemsstatens nationella lagstiftning.

2. Under vilka omständigheter får en verkställande rättslig myndighet, med stöd av artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder på grund av en påstådd risk för kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan?

77. Det ska nu fastställas under vilka omständigheter artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, såsom grund för ett eventuellt undantag från principen om ömsesidigt erkännande, kan ge en verkställande rättslig myndighet en möjlighet att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder på grund av en påstådd risk för kränkning av den eftersökta personens grundläggande rätt till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken skyddas genom artikel 47 andra stycket i stadgan.

78. Jag vill inledningsvis påpeka att svaret på denna fråga enligt min mening bör vägledas av den grundläggande förutsättning som underbygger alla bedömningar som gjorts på området, nämligen att ”principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna [är] av grundläggande betydelse i unionsrätten, eftersom den gör det möjligt att skapa och upprätthålla ett område utan inre gränser. Denna princip innebär, särskilt när det gäller området med frihet, säkerhet och rättvisa, att var och en av medlemsstaterna, utom under exceptionella omständigheter, bedömer att alla de andra medlemsstaterna iakttar unionsrätten och, särskilt, de grundläggande rättigheter som erkänns i unionsrätten”.[47]

79. Denna grundregel om ett ömsesidigt förtroende för de nationella rättsordningarnas skydd av grundläggande rättigheter medför, såsom domstolen med kraft framhöll i sitt yttrande 2/13 (Unionens anslutning till Europakonventionen), att ”medlemsstaterna [när de] tillämpar unionsrätten …, enligt unionsrätten [kan] vara skyldiga att presumera att de andra medlemsstaterna iakttar de grundläggande rättigheterna, vilket innebär att medlemsstaterna *inte endast saknar rätt* att kräva att en annan medlemsstat tillämpar en högre nivå på skyddet för de grundläggande rättigheterna än den som säkerställs genom unionsrätten, utan även, *förutom i exceptionella fall, att kontrollera huruvida denna andra medlemsstat i ett enskilt fall verkligen har iakttagit de grundläggande rättigheter som unionen skyddar*”.[48] Sedan dess har domstolen, i fråga om den europeiska arresteringsordern, inte avvikit från att konsekvent framhäva den exceptionella karaktären av en verkställande rättslig myndighets kontroll av iakttagandet av grundläggande rättigheter i den utfärdande medlemsstaten.[49] Det är ett uttryck – inom detta område – för att medlemsstaternas skyldighet att iaktta de grundläggande rättigheterna alltid ska ingå i unionens ramverk och struktur.[50]

47 Se bland annat domstolens yttrande 2/13 (Unionens anslutning till Europakonventionen) av den 18 december 2014 (EU:C:2014:2454, nedan kallat yttrande 2/13 (Unionens anslutning till Europakonventionen) punkt 191 och där angiven rättspraxis), samt, i fråga om den europeiska arresteringsordern, domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 40 och där angiven rättspraxis).

48 Se yttrande 2/13 (Unionens anslutning till Europakonventionen) (punkt 192, min kursivering).

49 Se bland annat domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 41).

50 Enligt vad EU-domstolen har slagit fast i sin dom av den 17 december 1970, Internationale Handelsgesellschaft (11/70, EU:C:1970:114, punkt 4). För ett senare exempel, se yttrande 2/13 (Unionens anslutning till Europakonventionen) (punkt 170 och där angiven rättspraxis).

80. Det bör härvid framhållas att genom att inrätta ett förenklat och effektivare system för överlämnande av personer som har dömts eller misstänks för brott, syftar rambeslut 2002/584 till att underlätta och påskynda det rättsliga samarbetet för att uppnå unionens mål att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, grundat på den höga grad av förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna. [51]

81. Jag har dessutom redan påpekat att för att uppnå detta mål innebär principen om ömsesidigt erkännande att verkställighet av en europeisk arresteringsorder utgör huvudregeln, medan möjligheten att vägra verkställighet ska utformas som ett undantag som ska tolkas strikt. [52]

82. I detta sammanhang har domstolen, i sin dom i målet Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet), fastställt att i likhet med en verklig risk för kränkning av artikel 4 i stadgan, kan en verklig risk för kränkning av den berörda personens grundläggande rätt till en rättvis rättegång, såsom denna stadfästs i artikel 47 andra stycket i stadgan, undantagsvis resultera i en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder.

83. Det förhåller sig nämligen så, att ”den höga graden av förtroende mellan medlemsstaterna som utgör grundvalen för systemet med den europeiska arresteringsordern bygger på att den utfärdande medlemsstatens brottmålsdomstolar – vilka efter verkställigheten av en europeisk arresteringsorder har att handlägga förundersökningsförfaranden eller förfaranden avseende verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd eller förfaranden för den straffrättsliga prövningen i sak – förutsätts uppfylla de krav som hänger samman med den grundläggande rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 47 andra stycket i stadgan”. [53] Domstolen har förklarat att ”[d]enna grundläggande rättighet är … av vital betydelse för att garantera att samtliga de rättigheter som enskilda tillerkänns enligt unionsrätten skyddas och att medlemsstaternas gemensamma värden, som anges i artikel 2 FEU, bland annat rättsstatsprincipen, upprätthålls”. [54]

84. Att de krav som ingår i den grundläggande rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 47 andra stycket i stadgan iakttas utgör således en grundläggande förutsättning för att systemet med en europeisk arresteringsorder fungerar på ett sådant sätt att rättigheterna för de personer som är föremål för en sådan order respekteras.

85. Det råder härvid inget tvivel om att de utfärdande och de verkställande rättsliga myndigheterna i sin egenskap av myndigheter som ska tillämpa rambeslut 2002/584 måste respektera de grundläggande rättigheter som skyddas genom stadgan. För att den ordning för överlämnande som inrättats genom rambeslutet ska kunna fungera måste ansvaret härför fördelas mellan dessa båda myndigheter i enlighet med principen om ömsesidigt förtroende. Om den utfärdande rättsliga myndigheten och den verkställande rättsliga myndigheten kunde utföra samma kontroller skulle nämligen effektiviteten och skyndsamheten av överlämnandet äventyras. Dessutom står ömsesidigt förtroende, till sin art, i strid med korsvisa kontroller av varje myndighet, för att kontrollera respekten för de grundläggande rättigheterna i den medlemsstat

51 Se bland annat domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 42 och där angiven rättspraxis). Se även dom av den 28 april 2022, C och CD (Rättsliga hinder för verkställighet av ett beslut om överlämnande) (C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, punkt 51 och där angiven rättspraxis).

52 Se bland annat domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkterna 43 och 44 samt där angiven rättspraxis).

53 Domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 45 och där angiven rättspraxis).

54 Domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 45 och där angiven rättspraxis).

till vilken den andra myndigheten hör. Vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder på grundval av att den verkställande rättsliga myndigheten har funnit att det föreligger en risk för kränkning av de grundläggande rättigheterna i den utfärdande medlemsstaten får således endast förekomma undantagsvis.

86. EU-omstolen har gett utryck för detta synsätt att slå fast att ”[det] … visserligen i första hand [ankommer] på varje medlemsstat att – för att säkerställa att principerna om ömsesidigt förtroende och erkännande, vilka ligger till grund för systemet med en europeisk arresteringsorder, kan tillämpas fullt ut – se till att, och detta ytterst under EU-domstolens kontroll, de krav som följer av [den grundläggande rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 47 andra stycket i stadgan] är uppfyllda, och därvid avstå från varje åtgärd som kan äventyra den rättigheten …; samtidigt kan den omständigheten att det föreligger en verklig risk för att en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder får sin grundläggande rätt kränkt om han eller hon överlämnas till den utfärdande rättsliga myndigheten medföra att den verkställande rättsliga myndigheten har rätt att, undantagsvis, avstå från att vidta åtgärder med anledning av denna europeiska arresteringsorder med stöd av artikel 1.3 i detta rambeslut”. [55]

87. Den omständigheten att det föreligger en verklig risk för att den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder kan få sin grundläggande rätt till en rättvis rättegång åsidosatt vid ett överlämnande till den utfärdande rättsliga myndigheten, kan sålunda undantagsvis ändra ansvarsfördelningen mellan den utfärdande rättsliga myndigheten och den verkställande rättsliga myndigheten. Jag framhåller härvid att när fråga är om förfaranden avseende en europeisk arresteringsorder är det i första hand den utfärdande medlemsstatens ansvar att tillse att den berörda personens rättigheter iakttas, och det ska härvidlag presumeras att denna medlemsstat respekterar unionsrätten och i synnerhet de grundläggande rättigheter som erkänns av denna rättsordning. [56]

88. Möjligheten för en verkställande rättslig myndighet att kullkasta denna presumtion genom att kontrollera huruvida det föreligger en risk för kränkning av de grundläggande rättigheterna i den utfärdande medlemsstaten, vilket kan medföra att denna myndighet med stöd av artikel 1.3 i rambeslut 2002/584 vägrar att verkställa den europeiska arresteringsordern, har strikt begränsats av domstolen, som alltsedan domen i de förenade målen Aranyosi och Căldăraru konstant har krävt att en prövning ska utföras i två steg, i form av en bedömning på ett systematiskt plan i förening med en prövning i det individuella fallet av huruvida den påstådda risken verkligen är för handen.

89. Domstolen har sålunda slagit fast att ”även om den verkställande rättsliga myndigheten, som ska besluta om överlämnande av en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, har tillgång till uppgifter som visar på systembrister eller allmänna brister rörande domstolarnas oavhängighet i den utfärdande medlemsstaten, får denna myndighet dock inte presumera att det finns grundad anledning att tro att den berörda personen efter ett utlämnande till den sistnämnda staten kommer att löpa en verklig risk för att dennes grundläggande rätt till en rättvis rättegång kränks, utan att först göra en konkret och precis prövning med hänsyn tagen bland annat till den

55 Dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 46 och där angiven rättspraxis).

56 Se bland annat dom av den 23 januari 2018, Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, punkt 50 och där angiven rättspraxis), och dom av den 13 januari 2021, MM (C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, punkt 61 och där angiven rättspraxis). Se även dom i målet Spetsializirana prokuratura (Rättighetsinformation), i vilken domstolen förklarade att ”när det gäller ett förfarande om en [europeisk arresteringsorder] omfattas säkerställandet av de grundläggande rättigheterna i första hand av den utfärdande medlemsstatens ansvar” (punkt 39 och där angiven rättspraxis).

berördes personliga omständigheter, brottets art och den faktiska bakgrunden till utfärdandet av arresteringsordern, såsom uttalanden och handlingar från myndigheter som kan komma att ingripa i handläggningen av det enskilda ärendet”. [57]

90. Inom ramen för denna prövning i två steg ska ”den verkställande rättsliga myndigheten först … fastställa huruvida det föreligger objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligt uppdaterade uppgifter till stöd för att det – i den utfärdande medlemsstaten – föreligger en verklig risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång enligt denna bestämmelse på grund av systembrister eller allmänna brister som har att göra med domstolarnas oavhängighet i denna medlemsstat”. [58]

91. I ett andra steg ska sedan ”den rättsliga verkställande myndigheten, på ett konkret och precist sätt, bedöma i vilken utsträckning de brister som fastställts i det första steget kan påverka de domstolar i den medlemsstaten som är behöriga i de förfaranden som den berörda personen kommer att bli föremål för och huruvida det, med hänsyn till den berördes personliga situation, brottets art och den faktiska bakgrunden till utfärdandet av arresteringsordern, samt med beaktande av de uppgifter som medlemsstaten eventuellt har lämnat i enlighet med artikel 15.2 i rambeslut 2002/584, finns grundad anledning att tro att den berörde kommer att löpa en sådan risk vid ett överlämnande till sistnämnda medlemsstat”. [59]

92. I domen Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) framhöll domstolen, angående förfarandet för utnämning av domare i den utfärdande medlemsstaten, att en prövning i två steg krävs när fråga är om rätten till en domstol som har inrättats enligt lag, vilken utgör en inneboende del av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång som stadfästs i artikel 47 andra stycket i stadgan, och domstolen preciserade även villkoren och förfarandena för denna prövning.

93. En prövning i två steg i ett sådant fall motiverades av tre överväganden.

94. För det första underströk domstolen att garantierna för domarnas oavhängighet och opartiskhet, jämte garantin att få sin sak prövad av en domstol som har inrättats enligt lag är oupplösligt förenade av syftet att säkerställa den grundläggande rättigheten till en rättvis rättegång. [60] För det andra framhöll domstolen behovet av att väga respekten för de grundläggande rättigheter som tillkommer personer som begärs överlämnade mot andra intressen, såsom skyddet av brottsoffers rättigheter och kampen mot straffrihet, vilket innebär att den verkställande rättsliga myndigheten inte får begränsa sin prövning till att enbart omfatta det första steget. [61] För det tredje varnade domstolen för ett synsätt som i praktiken skulle leda till att

57 Domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 50 och där angiven rättspraxis). För den första bekräftelsen av att det i fråga om artikel 47 andra stycket i stadgan behövs en prövning i två steg, se domen i målet Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) (punkterna 47–75).

58 Domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 52 och där angiven rättspraxis).

59 Domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 53 och där angiven rättspraxis).

60 Se domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkterna 55–58 och där angiven rättspraxis).

61 Se domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkterna 59–62 och där angiven rättspraxis).

tillämpningen av systemet med en europeisk arresteringsorder avbryts i förhållande till denna medlemsstat, vilket skulle strida mot reglerna om den behörighet som Europeiska rådet och rådet har i detta avseende. [62]

95. Jag anser att domstolens resonemang i domen Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), vilket till stor del tar sin utgångspunkt i behovet av att bibehålla den exceptionella karaktären hos en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder grundad på en påstådd risk för en kränkning av den eftersökta personens grundläggande rätt till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag enligt artikel 47 andra stycket i stadgan, av två huvudsakliga skäl bör tillämpas även i förevarande mål.

96. För det första gäller den risk som påstås föreligga i förevarande mål ett åsidosättande av samma inneboende krav i fråga om den grundläggande rätten till en rättvis rättegång, nämligen kravet på en domstol som har inrättats enligt lag, även om det inte är förfarandet för utnämning av domare i den utfärdande medlemsstaten som ifrågasätts här, utan efterlevnaden av den lagstiftning som reglerar behörigheten för domstolarna i denna stat.

97. För det andra tycks det mig vara nödvändigt att i två steg pröva huruvida det föreligger en verklig risk för kränkning av denna grundläggande rättighet, så att en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder på grund av en sådan risk endast kan komma i fråga i absoluta undantagsfall.

98. Jag kommer i tur och ordning att behandla dessa två punkter.

a) Behovet av en prövning i två steg vid en påstådd risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vad avser efterlevnaden av lagstiftning som reglerar behörigheten för domstolarna i den utfärdande medlemsstaten

99. Bland beståndsdelarna i garantin för en domstol som har inrättats enligt lag återfinns kravet att behörigheten för denna domstol ska vila på en rättslig grund. I den mån stadgan stadfäster rättigheter som motsvarar dem som garanteras i Europakonventionen, vill jag framhålla att artikel 52.3 i stadgan syftar till att trygga den nödvändiga koherensen mellan de rättigheter som anges i stadgan och de som garanteras i Europakonventionen, utan att undergräva unionsrättens autonomi. Enligt förklaringarna avseende stadgan om de grundläggande rättigheterna [63] motsvarar artikel 47 andra stycket i stadgan artikel 6.1 i Europakonventionen. Domstolen måste därför säkerställa att dess tolkning av artikel 47 andra stycket i stadgan garanterar en skyddsnivå som är förenlig med skyddsnivån enligt artikel 6.1 i Europakonventionen, såsom den har tolkats av Europadomstolen. [64]

100. Begreppen ”domstol som har upprättats enligt lag”, jämte dess ”oavhängighet” och ”opartiskhet”, tillhör de ”institutionella kraven” i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt Europadomstolens rättspraxis har dessa begrepp mycket nära samband. [65]

62 Se domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkterna 63–65 och där angiven rättspraxis).

63 EUT C 303, 2007, s. 17.

64 Se bland annat dom av den 29 mars 2022, Getin Noble Bank (C-132/20, nedan kallad domen i målet Getin Noble Bank, EU:C:2022:235, punkt 116 och där angiven rättspraxis).

65 Se Europadomstolens dom av den 1 december 2020, Guðmundur Andri Ástráðsson mot Island (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 231 §).

101. Europadomstolen har slagit fast att trots att vart och ett av de institutionella kraven i artikel 6.1 i Europakonventionen tjänar ett specifikt syfte som innebär att de utgör särskilda garantier för en rättvis rättegång, har de det gemensamt att de hänför sig till efterlevnaden av de grundläggande principerna om rättsstaten och maktfördelningsläran, och nämnda domstol har härvid förklarat att grunden för vart och ett av dessa krav utgörs av behovet av att upprätthålla förtroendet för domstolsväsendet hos enskilda och den dömande maktens självständiga ställning i förhållande till andra delar av statsmakten.[66] EU-domstolen har införlivat denna definition i sin rättspraxis.[67]

102. Vidare har Europadomstolen tolkat begreppet ”domstol som har upprättats enligt lag” som en ”domstol som har inrättats med stöd av lagstiftning”.[68] Såsom är fallet med oegentligheter inom förfaranden för att tillsätta domare[69] kan ett åsidosättande av nationella bestämmelser om behörigheten för en domstol att avgöra ett mål stå i konflikt med kravet på en ”domstol som har upprättats enligt lag”[70]. Den ”lag” som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen innefattar nämligen bland annat lagstiftningen om fastställande av behörighet för de rättskipande organen.[71] Europadomstolen har således förklarat att ”om en domstol enligt nationell rätt inte är behörig att döma en tilltalad är den inte heller 'upprättad enligt lag' i den mening som avses i denna bestämmelse”.[72]

103. Det bör härvid noteras att enligt Europadomstolen syftar införandet av uttrycket ”som har upprättats enligt lag”, i artikel 6 i Europakonventionen, till att undvika att domstolsväsendets organisation i ett demokratiskt samhälle överlåts till den verkställande maktens fria skön, och således till att säkerställa att denna fråga regleras genom en parlamentariskt antagen lag.[73] Europadomstolen har också förklarat att ”[i] stater som tillhör det kontinentaleuropeiska rättssystemet kan domstolsväsendets organisation inte heller överlåtas till de rättsliga myndigheternas fria skön, vilket dock inte utesluter att de ges en viss behörighet att tolka nationell lagstiftning på området”.[74]

104. Härav följer att den rättsliga grunden för bestämmelserna om domstolarnas behörighet och deras efterlevnad av dessa bestämmelser har ett oupplösligt samband med garantierna för domstolarnas oavhängighet och opartiskhet. I ett större perspektiv bidrar detta till att bevara

66 Se Europadomstolens dom av den 1 december 2020, Guðmundur Andri Ástráðsson mot Island (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 231 och 233 §§).

67 Se bland annat domen i målet Getin Noble Bank (punkt 117 och där angiven rättspraxis). I fråga om den europeiska arresteringsordern, se även domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 56 och där angiven rättspraxis).

68 Se Europadomstolens dom av den 1 december 2020, Guðmundur Andri Ástráðsson mot Island (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 229 §).

69 Se bland annat domen i målet Getin Noble Bank (punkt 120 och där angiven rättspraxis).

70 Se Europadomstolens dom av den 1 december 2020, Guðmundur Andri Ástráðsson mot Island (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 224 §).

71 Se bland annat Europadomstolens dom av den 12 juli 2007, Jorgic mot Tyskland (CE:ECHR:2007:0712JUD007461301, 64 §).

72 Se Europadomstolens dom av den 12 juli 2007, Jorgic mot Tyskland (CE:ECHR:2007:0712JUD007461301, 64 §). I sin dom av den 22 juni 2000, Coëme m.fl. mot Belgien (CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, 107 och 108 §§) slog Europadomstolen likaledes fast att kravet avseende ”domstol som har inrättats enligt lag” inte var uppfyllt när Högsta domstolen i Belgien dömde andra tilltalade än ministrar för brott som hade samband med de brott för vilka ministrarna lagfördes, varvid det i lagstiftningen saknades bestämmelse om ett sådant samband.

73 Se bland annat Europadomstolens dom av 22 juni 2000, Coëme m.fl. mot Belgien (CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, 98 §), och Europadomstolens dom av den 25 oktober 2011, Richert mot Polen (CE:ECHR:2011:1025JUD005480907, 42 §).

74 Se bland annat Europadomstolens dom av den 22 juni 2000, Coëme m.fl. mot Belgien (CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, 98 §), och Europadomstolens dom av den 20 oktober 2009, Gorguiladzé mot Georgien (CE:ECHR:2009:1020JUD000431304, 69 §).

rättsstaten och maktfördelningen, genom att upprätthålla förtroendet för domstolsväsendet hos enskilda och den dömande maktens självständiga ställning i förhållande till andra delar av statsmakten.

105. Sålunda utgör regler som garanterar enskildas rätt att få sin sak prövad av en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag hörnstenen i rätten till en rättvis rättegång. Att domstolarna – när det föreligger allvarliga tvivel i fråga om deras behörighet – kontrollerar huruvida de inrättats enligt lag, är nödvändigt för att domstolarna i ett demokratiskt samhälle ska kunna inge enskilda rättssubjekt det förtroende som krävs. [75]

106. I likhet med vad domstolen har slagit fast i sin dom i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), angående förfarandet för utnämning av domare, följer härav att en prövning i två steg bör företas av den verkställande rättsliga myndigheten vid en påstådd risk för ett åsidosättande av garantin avseende en domstol som har inrättats enligt lag, på grund av oegentligheter hänförliga till behörigheten hos domstolarna i den utfärdande medlemsstaten.

b) En prövning i två steg som motiveras av att en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder, på grund av en påstådd risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång, ska förbli ett undantag

107. Eventuell avsaknad av behörighet hos den utfärdande rättsliga myndigheten kan visa sig vara problematisk både vid utfärdandet av en europeisk arresteringsorder och om det innebär att verkställighet av denna order medför att den tilltalade ska dömas av en domstol som saknar behörighet härtill. Härvidlag har EU-domstolen behandlat frågan om vilken roll den verkställande rättsliga myndigheten bör spela om det inför denna påstås föreligga ett problem i fråga om den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet.

108. Hittills har domstolen framför allt eftersträvat att motivera behovet av att den verkställande rättsliga myndigheten – efter att ha fullbordat det första steget av sin prövning – måste gå vidare till det andra. Domstolen har nämligen redan handlagt mål där den eftersökta personen har påtalat systematiska eller allmänna brister inom den utfärdande medlemsstaten. I detta särskilda sammanhang innebär en kontroll i två steg i synnerhet att det blir möjligt att förvissa sig om att enbart påvisande av systematiska eller allmänna brister inte utgör hinder för tillämpningen av rambeslut 2002/584 när den eftersökta personen i praktiken inte är utsatt för någon verklig personlig risk.

109. Inom ramen för förevarande mål är emellertid problematiken en annan, eftersom det rör sig om att fastställa huruvida en verkställande rättslig myndighet får grunda sin vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder på en individuell risk för ett åsidosättande av garantin för en domstol som har inrättats enligt lag men denna risk härrör inte från systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten. Frågan är här sålunda inte huruvida förekomsten av sådana systematiska eller allmänna brister är *tillräcklig* utan om den är *nödvändig* för att en verkställande rättslig myndighet ska kunna vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder på grundval av artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, om det hävdas att det föreligger en risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan.

[75] Se, analogt, domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 58 och där angiven rättspraxis).

110. Det förefaller mig som huvuddragen i de diskussioner som förts härom vid domstolen kan sammanfattas på följande sätt, varvid det hänvisas till två teser som står emot varandra.

111. Enligt den första tesen utgör inte ett konstaterande av att det förekommer systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten en nödvändig betingelse för att den verkställande rättsliga myndigheten ska få undersöka om det föreligger en individuell och konkret kränkning av den grundläggande rätt till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag som tillkommer varje person som är föremål för en europeisk arresteringsorder. Det förhållandet att domstolen hittills har ålagt den sistnämnda myndigheten att företa en prövning i två steg i de mål där iakttagandet av artikel 47 andra stycket i stadgan varit ifrågasatt i den utfärdande medlemsstaten beror på att problematiken i de målen bestått i att fastställa huruvida det var nödvändigt att företa det andra steget av prövningen avseende risken för en kränkning av denna grundläggande rättighet på det individuella planet, när det förekommit systematiska eller allmänna brister. Domstolen har däremot inte uttalat sig om huruvida det första steget alltjämt krävs.

112. Anhängarna av denna första tes är således av uppfattningen att när ömsesidigt förtroende ska vägas mot skyddet av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, väger det senare tyngre. Enligt argumentationen till stöd för denna tes är det heller inte av avgörande betydelse att det föreligger en artskillnad mellan de grundläggande rättigheter som skyddas genom stadgan, såtillvida att de antingen kan vara absoluta eller kan begränsas.

113. Enligt den andra tesen bör det – i fråga om den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, garanterad genom artikel 47 andra stycket i stadgan – däremot krävas ett strikt iakttagande av den tvåstegsprövning som domstolen har fastställt för att ge struktur åt den verkställande rättsliga myndighetens prövning av om det föreligger en verklig risk för kränkning av denna rätt i den utfärdande medlemsstaten. För att inte äventyra det ömsesidiga förtroende som medlemsstaterna bör visa varandra i fråga om att deras respektive rättssystem fungerar väl, bör den verkställande rättsliga myndigheten således endast undantagsvis företa en prövning i detta avseende, vilket innebär att ett konstaterande av att det förekommer systematiska eller allmänna brister i den utfärdande medlemsstaten får tvingande verkan. Det är nämligen bara sådana brister som kan ge upphov till en verklig risk för ett åsidosättande av kärninnehållet i denna rätt, eller i alla händelser en verklig risk för en tillräckligt allvarlig kränkning av denna rätt. Vissa anhängare av denna tes har tillstått att det härvid skulle kunna föreligga en skillnad mellan en påstådd risk för en kränkning av en rätt sådan som den som skyddas genom artikel 4 i stadgan, vilken är absolut, och den som följer av artikel 47 andra stycket i stadgan, vilken kan begränsas.

114. Anhängarna av denna andra tes låter sålunda, för att uttrycka saken enkelt, vågen väga över till fördel för det ömsesidiga förtroendet, som endast i undantagsfall ska kunna ifrågasättas av den verkställande rättsliga myndigheten, och i fråga om artikel 47 andra stycket i stadgan ska dessa fall kännetecknas av att det förekommer systematiska eller allmänna brister inom domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten.

115. Det är till denna andra tes som jag ansluter mig, eftersom synsättet att en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder ska utgöra ett undantag, som ska tolkas strikt, bidrar till att garantera effektiviteten inom systemet för rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna, och den europeiska arresteringsordern utgör ett av de grundläggande inslagen i detta system.

116. Det tycks mig som att man för detta ändamål i så stor utsträckning som möjligt måste bevara den föreskrivna ansvarsfördelningen mellan den utfärdande och den verkställande medlemsstaten. Som jag redan har förklarat ankommer det i första hand på den utfärdande medlemsstaten att se till att beslutet om att utfärda en europeisk arresteringsorder iakttar de rättigheter som enligt unionsrätten tillkommer den person som är föremål för denna order, inklusive de grundläggande rättigheter som skyddas genom stadgan. Härvidlag måste den utfärdande medlemsstaten garantera att den berörda personen ges ett effektivt rättsligt skydd, särskilt genom att tillhandahålla nödvändiga besvärsvägar för att kunna utöva denna kontroll.[76] Om det inte kan påvisas att det förekommer systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten finns det ingen anledning för den verkställande rättsliga myndigheten att hysa tvivel om att den berörda personen, med de rättsmedel som står till buds i denna medlemsstat, kan få fastslaget att vederbörandes grundläggande rätt till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, garanterad genom artikel 47 andra stycket i stadgan, har kränkts och, i förekommande fall, avhjälpa eller beivra denna kränkning. Det har av förhandlingarna vid domstolen framgått att de personer som är föremål för det aktuella straffrättsliga förfarandet i det nationella målet till sitt förfogande har rättsmedel i den utfärdande medlemsstaten för att hela vägen upp till Tribunal Constitucional (Författningsdomstolen) pröva huruvida denna grundläggande rättighet har iakttagits.[77] Jag vill tillägga att i de flesta fall finner problem rörande domstolarnas behörighet sin lösning genom nationella processrättsliga bestämmelser, vilka domstolarna i den utfärdande medlemsstaten är bäst lämpade att tillämpa, och därigenom säkerställa skyddet för den grundläggande rätten att dömas av en domstol som har inrättats enligt lag.

117. Om det sålunda saknas påståenden om systematiska eller allmänna brister i fråga den utfärdande medlemsstatens domstolssystem, i synnerhet sådana missförhållanden inom rättsskipningen i denna stat som skulle kunna hindra att en kränkning av en grundläggande rättighet kan påvisas och, vid behov, avhjälpas eller beivras av en domstol i den staten, bör principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna verka fullt ut, så att syftet med rambeslut 2002/584 bestående i att påskynda och förenkla det rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna kan uppnås på grundval av den höga grad av förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna.[78]

118. Om den verkställande rättsliga myndigheten i ett konkret fall skulle få kontrollera iakttagandet av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten, trots att det inte förekommer några systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i denna medlemsstat, skulle det medföra att uppgiften för denna myndighet kraftigt försvårades, vilket står i strid med kravet på effektivitet och skyndsamhet vid överlämnandet. De omständigheter som gett upphov till förevarande mål vittnar dessutom om de svårigheter som den verkställande rättsliga myndigheten står inför så snart den försöker tillämpa, tolka eller helt enkelt förstå de processrättsliga bestämmelserna i den utfärdande medlemsstaten.

[76] Jag erinrar härvid om att ”[u]nionen är en rättsunion i vilken enskilda har rätt att vid domstol ifrågasätta lagenligheten av varje beslut eller annan åtgärd på nationell nivå som rör tillämpningen, i förhållande till dem, av en unionsakt”. Se bland annat dom av den 27 februari 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, punkt 31 och där angiven rättspraxis), samt domen i målet Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) (punkt 49).

[77] För ett likartat synsätt i fråga om civilrättsligt samarbete, se dom av den 22 december 2010, Aguirre Zarraga (C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, punkterna 69–74). Jag vill framhålla att det vid förhandlingen bekräftades att Lluís Puig Gordi har inlett en ”recurso de amparo” (ett förfarande till skydd för grundläggande fri- och rättigheter) vid Tribunal Constitucional (Författningsdomstolen).

[78] Se bland annat dom av den 28 april 2022, C och CD (Rättsliga hinder för verkställighet av ett beslut om överlämnande) (C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, punkt 51 och där angiven rättspraxis).

119. Jag anser följaktligen att det endast är under exceptionella förhållanden, vilka kännetecknas av att det förekommer systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten, som ansvarsfördelningen mellan den utfärdande rättsliga myndigheten och den verkställande rättsliga myndigheten kan förskjutas, vilket då medför att den sistnämnda myndigheten får undersöka om den förstnämnda i ett konkret fall verkligen har respekterat den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan.[79] Med andra ord är det endast vid systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten som man, undantagsvis, kan göra avsteg från regeln att den verkställande rättsliga myndigheten inte ska kontrollera efterlevnaden av de grundläggande rättigheterna i den utfärdande medlemsstaten, i enlighet med vad domstolen angav i punkt 192 i sitt yttrande 2/13 (Unionens anslutning till Europakonventionen). Enligt denna regel krävs således att begreppet exceptionella omständigheter begränsas strikt.[80]

120. Det framgår härvid tydligt av domstolens praxis att det första steget i den prövning som den verkställande rättsliga myndigheten ska företa är en nödvändig förutsättning för att det andra steget i denna prövning ska tas. I detta andra steg ska nämligen ”den verkställande rättsliga myndigheten bedöma huruvida *de systembrister eller allmänna brister som fastställts i det första steget av prövningen är sådana att de kan komma att ta sig konkreta uttryck om den berörda personen överlämnas* till den utfärdande medlemsstaten och huruvida den berörda personen, under de särskilda omständigheterna i det aktuella fallet, löper en verklig risk att få sin grundläggande rätt – vilken stadfästs i artikel 47 andra stycket i stadgan – till en rättvis rättegång inför en domstol som inrättats enligt lag kränkt.”[81] Som kommissionen med rätta har framhållit är de två stegen i den prövning som den verkställande rättsliga myndigheten ska företa kumulativa och följer på varandra i en turordning som den verkställande rättsliga myndigheten bör respektera.

121. I analogi med vad domstolen slog fast i punkt 62 i domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) finner jag dessutom att även om kontrollen av en risk för kränkning av denna grundläggande rättighet i ett konkret fall i sig vore tillräcklig för att den verkställande rättsliga myndigheten i förekommande fall ska få vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder, kan det ökade antal kontroller som denna myndighet kan behöva företa skada det syfte bestående i att bekämpa straffrihet som eftersträvas med rambeslut 2002/584 samt, där så är tillämpligt, andra intressen, såsom behovet av att respektera eventuella brottsoffers grundläggande rättigheter.[82]

79 Se härvidlag förslag till avgörande av generaladvokaten Tanchev i målet Minister for Justice and Equality (Brister i domstolssystemet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:517), där denne hänvisar till en dom meddelad av Supreme Court (Högsta domstolen, Irland) av den 4 maj 2007, The Minister for Justice Equality and Law Reform mot Brennan ((2007) IECH 94), i vilken den domstolen slog fast att det bara är i undantagsfall ”såsom vid klart påvisade grundläggande brister i den sökande medlemsstatens domstolsväsende” som ett åsidosättande av de värden som skyddas i artikel 6 i Europakonventionen motiverar att överlämnande vägras med stöd av lagen om europeisk arresteringsorder (fotnot 47). Se även den dom som Cour de cassation (Författningsdomstolen, Frankrike) meddelade den 10 maj 2022 (nr 22–82.379, FR:CCASS:2022:CR000676), där den slog fast att ”det framgår av rättspraxis från Europeiska unionens domstol att den princip om ömsesidigt erkännande som ligger till grund för systemet med en europeisk arresteringsorder i sin tur vilar på medlemsstaternas ömsesidiga förtroende för att deras respektive nationella rättsordningar kan erbjuda ett likvärdigt och effektivt skydd av de grundläggande rättigheter som erkänns inom unionen, och att det *följaktligen inte ankommer på den verkställande medlemsstaten att kontrollera iakttagandet av grundläggande rättigheter i den utfärdande medlemsstaten, såvida det inte förekommer systematiska eller allmänna brister i sistnämnda stat*” (punkt 14, min kursivering).

80 Se Spielmann, D., och Voyatzis, P., ”Le mandat d'arrêt européen entre Luxembourg et Strasbourg: du subtil exercice d'équilibriste entre la CJUE et la Cour EDH”, *Sa Justice – L'Espace de Liberté, de Sécurité et de Justice – Liber amicorum en hommage à Yves Bot*, Bruylant, Bryssel, 2022, s. 256. Såsom författarna framhåller är en av de utmaningar som domstolen bör anta förvisso att undvika en viss ”banalisering” av exceptionella omständigheter, vilken skulle bli till men för principen om ömsesidigt förtroende och effektiviteten i systemet med den europeiska arresteringsordern (s. 300).

81 Domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 82, min kursivering).

82 Se dom av den Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 60).

122. Sammanfattningsvis är det endast för det fall att det förekommer större problem inom den utfärdande medlemsstatens domstolssystem, omsorgsfullt och med tillräcklig säkerhet bestyrkta på grundval av objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligt uppdaterade uppgifter, som den verkställande rättsliga myndigheten kan konstatera att det föreligger en verklig risk för att av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 47 andra stycket i stadgan kan komma att kränkas i den utfärdande medlemsstaten. Jag anser att detta också gäller för skapandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och, närmare bestämt, ett smidigt och effektivt genomförande av den ordning för överlämnande som inrättats genom rambeslut 2002/584, grundad på ömsesidigt förtroende och på en presumtion för att medlemsstaterna iakttar unionsrätten, och särskilt de grundläggande rättigheter som skyddas av stadgan.

123. Jag anser att domstolen bör bibehålla detta synsätt i fråga om den europeiska arresteringsordern, även om den i fråga om asyl har anlagt ett flexibelare synsätt vad avser överföring av en asylsökande till den medlemsstat som ansvarar för dennes ansökan. På dessa båda områden eftersträvas nämligen olika syften. [83] Detta synsätt vilar dessutom på en individuell och inte systemrelaterad risk för kränkning av de grundläggande rättigheterna, och avser för övrigt artikel 4 i stadgan, det vill säga en absolut rättighet. [84] Däremot kan rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 47 andra stycket i stadgan bli föremål för begränsningar.

124. Syftet att inrätta en snabb och effektiv ordning för överlämnande, i förening med syftet att bekämpa straffrihet, låter sig emellertid inte förenas med ett alltför generöst öppnande av möjligheten för en verkställande rättslig myndighet att pröva huruvida det föreligger en risk för att de grundläggande rättigheterna kan komma att kränkas i den utfärdande medlemsstaten, särskilt vad gäller den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, som inte är en absolut rättighet. [85]

[83] Se i detta avseende Billing, F., *Limiting mutual trust on fundamental rights grounds under the European arrest warrant and lessons learned from transfers under Dublin III*, New Journal of European Criminal Law, SAGE Journals, 2020, vol. 11(2), s. 184.

[84] Som framgår av bland annat dom av den 16 februari 2017, C.K. m.fl. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127), är förbudet mot omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling, som föreskrivs i artikel 4 i stadgan, av väsentlig betydelse med hänsyn till att det förbudet är absolut, eftersom det är nära förknippat med respekten för människans värdighet, vilken avses i artikel 1 i stadgan (punkt 59 och där angiven rättspraxis samt punkt 69). Domstolen har därför fastställt att överföringen av en asylsökande vars hälsotillstånd är särskilt allvarligt kan för vederbörande medföra en verklig risk för omänsklig eller förnedrande behandling i den mening som avses i artikel 4 i stadgan, och detta även om det inte skulle finnas allvarliga skäl att anta att det förekommer systematiska brister i asylförfarandet och mottagningsvillkoren för asylsökande i Kroatien (punkterna 71 och 73). Se även dom av den 19 mars 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, punkterna 78 och 87). I punkt 95 i denna dom förklarar domstolen att den lösning som den har valt kräver ett påvisande av exceptionella omständigheter. Det kan sålunda ”inte fullständigt uteslutas att en sökande av internationellt skydd skulle kunna visa på exceptionella omständigheter som är specifika för personen i fråga och som medför att vederbörande – efter att ha beviljats internationellt skydd – på grund av sin särskilda utsatthet och oberoende av egen vilja och personliga val, skulle hamna i extremt materiellt armod, … om vederbörande överfördes till den medlemsstat som normalt sett är ansvarig för att pröva ansökan om sådant skydd”.

[85] Den diskussion som förts vid domstolen har visat att man i fråga om den europeiska arresteringsordern kan tänka sig en mer nyanserad ståndpunkt där man är öppen för att ta icke systematiska risker när saken gäller skyddet för en absolut grundläggande rättighet, sådan som den som skyddas av artikel 4 i stadgan. Vid förhandlingen medgav kommissionen således att när fråga är om en risk för kränkning av denna grundläggande rättighet, till exempel på grund av särskilda förhållande rörande den person som begärs överlämnad, kan den verkställande rättsliga myndigheten vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder även om det saknas systematiska brister i den utfärdande medlemsstaten. Det förefaller mig som att denna uppfattning måste ställas i relation till den möjlighet som ges i artikel 23.4 i rambeslut 2002/584, där det föreskrivs att ”[ö]verlämnandet kan i undantagsfall skjutas upp tillfälligt, av allvarliga humanitära skäl, till exempel om det finns godtagbara skäl att anta att verkställigheten uppenbart skulle innebära en fara för den eftersöktes liv eller hälsa. Verkställandet av den europeiska arresteringsordern skall äga rum så snart dessa skäl inte längre föreligger. …”. Se i detta hänseende Billing, F., *Limiting mutual trust on fundamental rights grounds under the European arrest warrant and lessons learned from transfers under Dublin III*, New Journal of European Criminal Law, SAGE Journals, 2020, vol. 11(2), s. 197. Beträffande frågan om och i vilken mån en verkställande myndighet får vägra att överlämna en eftersökt person när vederbörande lider av en allvarlig sjukdom som skulle kunna förvärras om den europeiska arresteringsordern verkställs, se det anhängiga målet E.D.L. mot Presidente del Consiglio dei Ministri (C-699/21).

125. Jag vill dessutom understryka att för att systemet med en europeisk arresteringsorder ska fungera väl är det viktigt att man inte ger den verkställande rättsliga myndigheten rätt att utföra en kontroll som den inte förmår genomföra. Kontroll av den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet att döma de personer som är föremål för en europeisk arresteringsorder och att utfärda en sådan order tillkommer av naturliga skäl domstolarna i den utfärdande medlemsstaten, vilka är mest lämpade att tolka och tillämpa de processrättsliga bestämmelser som ingår i denna stats rättsordning. Om det inte förekommer systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i denna stat finns det inte anledning för den verkställande rättsliga myndigheten att företa en kontroll som skulle vara ett uttryck för misstro mot domstolarna i den utfärdande medlemsstaten. Ett sådant resultat, som strider direkt mot den ursprungliga viljan att bygga det straffrättsliga samarbetet på ett fundament bestående av ömsesidigt erkännande och ömsesidigt förtroende, skulle vara att bana väg för en demolering av en konstruktion som tålmodigt har uppförts.

126. Man måste enligt min åsikt även ta sig tillvara för att i samband med en påstådd kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan, mekaniskt tillämpa vad domstolen har slagit fast i fråga om förekomsten av ett rättsmedel som gör det möjligt för frihetsberövade personer att inom ramen för en domstolsprövning bestrida lagenligheten av förhållandena för frihetsberövande i den utfärdande medlemsstaten med stöd av artikel 4 i stadgan, närmare bestämt att ett sådant rättsmedel ”inte i sig är tillräckligt för att utesluta en verklig risk för att vederbörande behandlas på ett omänskligt eller förnedrande sätt i den utfärdande medlemsstaten, i den mening som avses i artikel 4 i stadgan”.[86] Enligt EU-domstolen kan nämligen en sådan domstolsprövning, trots att den kan beaktas av den verkställande rättsliga myndigheten inom den övergripande bedömningen av de förhållanden som kan förutses vid ett frihetsberövande av den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder ”inte i sig anses undanröja risken för att vederbörande, efter att hon eller han överlämnats, blir föremål för en behandling som står i strid med artikel 4 i stadgan på grund av de förhållanden som råder då personen är frihetsberövad.”[87]

127. Jag finner i detta avseende att en situation där det påstås föreligga en risk för att ett överlämnande av den eftersökta personen skulle medföra en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan, måste hållas isär från en situation där det åberopas en risk för ett åsidosättande av artikel 4 i stadgan på grund av de förhållanden som utmärker frihetsberövanden i den utfärdande medlemsstaten.[88] Om det inte förekommer systematiska eller allmänna brister i den utfärdande medlemsstatens domstolssystem tycks mig möjligheten att erhålla ett effektivt domstolsskydd i denna medlemsstat för den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan,

[86] Se dom av den 25 juli 2018, Generalstaatsanwaltschaft (Förhållanden under frihetsberövanden i Ungern) (C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 73).

[87] Se dom av den 25 juli 2018, Generalstaatsanwaltschaft (Förhållanden under frihetsberövanden i Ungern) (C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 74).

[88] Se, i fråga om artskillnaden mellan de olika grundläggande rättigheternas inverkan på resonemanget, förslag till avgörande av generaladvokaten Campos Sánchez-Bordona i målet Generalstaatsanwaltschaft (Förhållanden under frihetsberövanden i Ungern) (C-220/18 PPU, EU:C:2018:547), där det förklaras att ”eftersom det i slutändan handlar om garantin för en absolut rättighet, som på grund av dess natur bör åtnjuta ett förebyggande skydd snarare än ett avhjälpande skydd, uppfattar jag att det är möjligt att förekomsten av ett effektivt system med överklaganden visserligen är högst relevant, men inte tillräckligt, om den verkställande domstolen hyser rimliga tvivel om eventualiteten att en viss eftersökt person *omedelbart* kan komma att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling, oberoende av om nämnda skada senare avhjälps genom en effektiv rättslig prövning i den utfärdande staten” (punkt 57). Som den belgiska regeringen förklarade vid förhandlingen är det i fråga om den grundläggande rättighet som skyddas genom artikel 4 i stadgan inte alltid möjligt att med rättsmedel avhjälpa den åberopade kränkningen eftersom denna redan kan ha inträffat.

vara avgörande för att utesluta att det föreligger en verklig risk för kränkning av denna rätt. Vad gäller de processuella aspekterna kan nämligen den domstolsprövning som kan utföras i den utfärdande medlemsstaten avhjälpa ett eventuellt fel i fråga om behörigheten för den utfärdande rättsliga myndigheten.

128. Jag kommer att avsluta min behandling av den tredje till och med den sjätte tolkningsfrågan med några överväganden angående innehållet i det första steget i den prövning som den verkställande rättsliga myndigheten ska företa.

129. Det framgår härvid av domstolens praxis att ”[d]en verkställande rättsliga myndigheten inom ramen för det första steget i denna prövning ska … göra en allmän bedömning av huruvida det föreligger en verklig risk – som bland annat kan bero på bristande oavhängighet hos domstolarna i den utfärdande medlemsstaten eller åsidosättande av kravet på att en domstol ska ha inrättats enligt lag – för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång på grund av systembrister eller allmänna brister som förekommer i den medlemsstaten”.[89] En sådan bedömning förutsätter en ”helhetsbedömning”[90] som grundar sig på ”objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligt uppdaterade uppgifter”.[91] Denna bedömning ska göras mot bakgrund av den norm för skyddet av den grundläggande rätt som garanteras i artikel 47 andra stycket i stadgan.[92] Angående förfarandet för utnämning av domare har EU-domstolen härvid slagit fast att inte alla oegentligheter i ett förfarande för utnämning av domare kan anses utgöra en kränkning av den grundläggande rätten till en domstol som har inrättats enligt lag i enlighet med nämnda bestämmelse.[93] Detta förutsätter enligt EU-domstolen att en dylik oegentlighet är av särskilt slag och allvar.[94]

130. EU-domstolen har sålunda antagit en norm till skydd för denna grundläggande rätt, vilken är jämförbar med den som framgår av Europadomstolens rättspraxis. Europadomstolen är visserligen av uppfattningen att den är behörig att kontrollera huruvida nationell rätt iakttar kravet i fråga om en domstol som har inrättats enligt lag, men anser likväl, mot bakgrund av den allmänna principen att det i första hand ankommer på de nationella domstolarna att tolka sina nationella bestämmelser, att deras tolkning inte får betvivlas förutom vid ett flagrant åsidosättande av dessa bestämmelser.[95] Dessa inslag i Europadomstolens rättspraxis leder mig till slutsatsen att det endast är i händelse av ett uppenbart åsidosättande av nationella bestämmelser om de rättskipande myndigheternas behörighet, vilket går utöver det utrymme för tolkning av inhemsk rätt som tillkommer de nationella domstolarna, som ett åsidosättande av artikel 6.1 i Europakonventionen kan anses vara för handen. Det krävs därför en hög tröskel i fråga om

89 Domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 67 och där angiven rättspraxis).

90 Se domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkterna 74–77).

91 Domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 52 och där angiven rättspraxis).

92 Se, bland annat, domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 68 och där angiven rättspraxis).

93 Se domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 72).

94 Se bland annat domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 73 och där angiven rättspraxis).

95 Se bland annat Europadomstolens dom av den 12 juli 2007, Jorgic mot Tyskland (CE:ECHR:2007:0712JUD007461301, 65 §). Europadomstolen har också angett att den ”när den undersöker om de relevanta nationella bestämmelserna har åsidosatts i ett visst mål, i princip följer de nationella domstolarnas tolkning och tillämpning av den nationella rätten, utom om dessa är godtyckliga eller uppenbart orimliga”. Se Europadomstolens dom av den 1 december 2020, Guðmundur Andri Ástráðsson mot Island (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 251 §).

allvaret av ett sådant åsidosättande för att man ska kunna sluta sig till att de grundläggande principer som ligger till grund för kravet i fråga om ”en domstol som har inrättats enligt lag” i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen har kränkts. [96]

131. Att kräva att den verkställande rättsliga myndigheten ska undersöka om det förekommer systematiska eller allmänna brister i den utfärdande medlemsstatens domstolssystem för att den ska kunna komma till slutsatsen att det, i denna medlemsstat, föreligger en verklig risk för kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, garanterad genom artikel 47 andra stycket i stadgan, tycks mig stå i överensstämmelse med det krav på en hög allvarlighetströskel som Europadomstolen har fastställt i fråga om kränkningar av rätten till ”en domstol som har upprättats enligt lag” i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Dessutom har Europadomstolen vid upprepade tillfällen beaktat den särskilda karaktären som utmärker ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, grundat på principen om ömsesidigt erkännande, en sammanjämkning av flera aktuella intressen, samt behovet för den verkställande rättsliga myndigheten att stödja sig på tillräckligt faktaunderlag. [97]

132. Sammanfattningsvis kan sägas att kravet på att det ska förekomma systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten ger uttryck för att det endast är en mycket allvarlig risk för kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång som kan medföra att verkställighet av en europeisk arresteringsorder vägras. Genom att bidra till att en sådan vägran fortsätter att utgöra ett undantag bevarar detta krav ytterst den nödvändiga balansen mellan skyddet för denna grundläggande rätt och de mål av allmänt intresse som eftersträvas genom systemet med en europeisk arresteringsorder.

133. Av ovanstående sluter jag mig till att en verkställande rättslig myndighet inte får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om den, i likhet med appellationsdomstolen i Bryssel, själv utesluter att det förekommer systematiska eller allmänna brister i den utfärdande medlemsstatens domstolssystem och därpå ger uttryck för tvivel i fråga om efterlevnaden av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång för den person som begärs överlämnad genom att grunda sig på en rapport från arbetsgruppen mot godtyckliga frihetsberövanden samt på domar som meddelats av Europadomstolen, vilka, trots att de teoretiskt sätt har bevisvärde, [98] inte i förevarande fall styrker förekomsten av sådana brister i denna medlemsstat. Jag vill också tillägga att vägrad verkställighet inte får grunda sig på en osäker tolkning av den utfärdande medlemsstatens processrätt, och inte heller ske utan att det med stöd av artikel 15.2 i rambeslut 2002/584 har begärts att den utfärdande rättsliga myndigheten ska tillhandahålla

96 I fråga om påstådda åsidosättanden av kravet avseende en ”domstol som har upprättats enligt lag” i förfarandet för att tillsätta domare, se Europadomstolens dom av den 1 december 2020, Guðmundur Andri Ástráðsson mot Island (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 234 §). Europadomstolen har i denna dom tillämpat tre kumulativa steg (243 §). För det första anser den att det i princip ska föreligga ett uppenbart åsidosättande av nationell rätt (244 §). För det andra ska det berörda åsidosättandet bedömas med ledning av syftet och målet med kravet på en ”domstol som har inrättats enligt lag”, vilka är att se till att den dömande makten kan fullgöra sitt uppdrag skyddad från all oberättigad inblandning så att rättsstatligheten och maktfördelningen bevaras, vilket innebär att endast åsidosättanden som rör de grundläggande bestämmelserna inom förfarandet för att tillsätta domare – det vill säga sådana bestämmelser genom vars åsidosättande till och med rätten till ”domstol som har inrättats enligt lag” skulle förlora sin mening – kan utgöra en kränkning (246 och 247 §§). För det tredje anser Europadomstolen att den kontroll som de nationella domstolarna vid behov har utfört avseende rättsverkningarna – vad gäller de rättigheter som var och en garanteras genom konventionen – av ett åsidosättande av de nationella bestämmelserna om tillsättning av domare har en viktig roll vid fastställelsen av om åsidosättandet innebär en kränkning av rätten till ”domstol som har inrättats enligt lag” (248 §). Det förefaller mig vara relevant att betrakta detta tredje steg tillsammans med vad jag angett i fråga om vikten av att domstolarna i den utfärdande medlemsstaten kontrollerar iakttagandet av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan.

97 Se bland annat Europadomstolens dom av den 9 juli 2019, Castaño mot Belgien (CE:ECHR:2019:0709JUD000835117).

98 Se bland annat domen i de förenade målen Aranyosi och Căldăraru (punkt 89).

uppdaterade och kompletterande uppgifter om rättsmedel och om förhärskande ståndpunkter i den rättsliga debatten i den medlemsstaten, angående kontrollen av huruvida denna myndighets behörighet står i överensstämmelse med denna grundläggande rättighet. [99]

134. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen ska besvara den tredje till och med den sjätte tolkningsfrågan enligt följande. Artikel 1.3 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att för det fall att den verkställande rättsliga myndighet som ska besluta om överlämnande av en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder som utfärdats i lagföringssyfte inte förfogar över uppgifter som vid en helhetsbedömning grundad på objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligt uppdaterade uppgifter, kan styrka att det föreligger en verklig risk för kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan, på grund av systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten, får denna myndighet inte vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern.

D. Den sjunde tolkningsfrågan

135. Genom sin sjunde tolkningsfråga vill den hänskjutande domstolen i sak få svar på om rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att det utgör hinder mot att en utfärdande rättslig myndighet utfärdar en ny europeisk arresteringsorder avseende samma person, ställd till samma verkställande rättsliga myndighet, om denna sistnämnda myndighet har vägrat att verkställa en föregående europeisk arresteringsorder under omständigheter som står i strid med unionsrätten.

136. Jag konstaterar inledningsvis att rambeslut 2002/584 inte innehåller någon bestämmelse som begränsar utfärdandet av europeiska arresteringsorder. Dessutom har domstolen redan, i samband med frågan om upptagande till prövning, fastställt att flera europeiska arresteringsorder kan utfärdas i följd avseende en och samma eftersökta person. [100]

137. Målet att bekämpa straffrihet som eftersträvas med rambeslut 2002/584 talar dessutom för att det ska finnas en möjlighet att utfärda flera europeiska arresteringsorder avseende samma person, ställda till samma verkställande rättsliga myndighet i syfte att väcka åtal mot denna person eller för verkställa ett utdömt straff. Att mot denna bakgrund föreskriva en begränsning av det antal europeiska arresteringsorder som får utfärdas skulle äventyra effektiviteten i systemet för rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna, och försvaga ansträngningarna för effektiv brottsbekämpning inom området för frihet, säkerhet och rättvisa.

138. Så är fallet i än högre grad i en situation där en föregående vägran av verkställighet visat sig stå i strid med unionsrätten. I en sådan situation som i det nationella målet måste den utfärdande rättsliga myndigheten kunna dra konsekvenserna av den tolkning av rambeslut 2002/584 som den har begärt och som domstolen har tillhandahållit i den dom som meddelats till följd av begäran om förhandsavgörande, genom att vid behov utfärda en ny europeisk arresteringsorder. Härvid måste denna myndighet alltjämt pröva, mot bakgrund av omständigheterna i det enskilda fallet, huruvida det är proportionerligt att utfärda en ny arresteringsorder. [101]

[99] Det bör framhållas att domstolen har förklarat att ”utfärdande och verkställande rättsliga myndigheter, för att få till stånd ett effektivt straffrättsligt samarbete, fullt ut ska använda sig av de verktyg som föreskrivs i bland annat [artikel] … 15 i rambeslut 2002/584 på ett sådant sätt att det främjar det ömsesidiga förtroende som utgör grunden för detta samarbete”. Se bland annat domen i målet Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten) (punkt 49 och där angiven rättspraxis).

[100] Se, för ett liknande resonemang, domen i målet AY (Europeisk arresteringsorder – Vittne), och domen i målet Spetsializirana prokuratura (Rättighetsinformation).

[101] Se bland annat dom av den 27 maj 2019, PF (Litauens riksåklagare) (C-509/18, EU:C:2019:457, punkt 49).

IV. Förslag till avgörande

139. Av ovan anförda skäl föreslår jag att domstolen ska besvara de tolkningsfrågor som ställts av Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien) på följande sätt:

1) Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och om överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, ska tolkas så, att det utgör hinder mot att en verkställande rättslig myndighet vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder med hänvisning till ett skäl att verkställighet ska eller får vägras som föreskrivs i dess nationella lagstiftning, men inte i rambeslutet. Rambeslutet utgör däremot inte hinder mot en nationell bestämmelse som genomför artikel 1.3 i rambeslutet genom att föreskriva att en verkställande rättslig myndighet får vägra att efterkomma en europeisk arresteringsorder om den har allvarliga skäl att anta att den berörda personens grundläggande rättigheter skulle åsidosättas om arresteringsordern verkställs, förutsatt att denna bestämmelse tillämpas i överensstämmelse med EU-domstolens praxis, där det uppställs strikta villkor för en sådan vägran.

2) Artikel 6.1 i rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299, ska tolkas så, den inte ger en verkställande rättslig myndighet rätt att kontrollera huruvida en utfärdande rättslig myndighet är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt den utfärdande medlemsstatens nationella lagstiftning.

3) Artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299, ska tolkas så, att för det fall att den verkställande rättsliga myndighet som ska besluta om överlämnande av en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder som utfärdats i lagföringssyfte inte förfogar över uppgifter som vid en helhetsbedömning grundad på objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligt uppdaterade uppgifter, kan styrka att det föreligger en verklig risk för kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång vid en domstol som har inrättats enligt lag, vilken garanteras genom artikel 47 andra stycket i stadgan, på grund av systematiska eller allmänna brister i domstolssystemet i den utfärdande medlemsstaten, får denna myndighet inte vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern.

4) Rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299, ska tolkas så, att det inte utgör hinder mot att en utfärdande rättslig myndighet utfärdar en ny europeisk arresteringsorder avseende samma person, ställd till samma verkställande rättsliga myndighet, om denna sistnämnda myndighet har vägrat att verkställa en föregående europeisk arresteringsorder under omständigheter som står i strid med unionsrätten, förutsatt att den utfärdande rättsliga myndigheten kontrollerar huruvida det är proportionerligt att utfärda en ny arresteringsorder.